

Uredništvo in opravištvoo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v pondeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Mariborsko listo:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 69.

Maribor, dne 20. junija 1913.

Letnik V.

Številke naj govorijo.

Čudimo se vedno, da je tako trda za denar. Denarna kriza je splošna; mi Slovenci je hvala Bogu še ne čutimo tako hudo, kakor drugi krogi. Naše združništvo je pokazalo v teh dveh najhujših krizah, da je zares v blagor ljudstva, da je prav dobro prestalo najnevarnejšo krizo na svetovnem denarnem trgu, zlasti pa v Avstriji. Bolj žalostne so razmere v državi kot taki in finance v deželah. Slaba avstrijska politika je dovedla državne finance do skrajne meje. Od leta 1894 do 1912 so se izdatki države pomnožili od 1% na 3 milijarde, državni dolg je narasel od leta 1894 do leta 1911 od 8.8 do 12.4 milijard kron, dolg Bosne in Hercegovine od 2.7 na 7 milijard.

Izdatki so se vedno množili; največ se je izdalo za vojaške potrebe, za razširjenje uradov, za ustanavljanje novih srednjih šol, tako da se je v zadnjih dvajsetih letih povišal izdelek povprečno za 57%, torej ravno tako, kakor na Angleškem, višje nego na Nemškem, trikrat višje nego v Italiji, skoro štirikrat višje, nego na Francoskem. Pomisliti pa moramo, če primerjamo stanje Avstrije z drugimi državami, da naša država ni imela nobene vojske, kakor na primer Angleška z Buri, Italija v Afriki, Francoska v Maroku, da ni naša država ustanovila nobenih takih podjetij, ki bi stala ogromne svote, kakor na primer na Angleškem in Nemškem splošno socijalno zavazovanje. Velika napaka cele politike leži v tem, da niso avstrijske vlade nikdar skrbele za to, da bi vedno večji izdatki bili primerno pokriti z novimi dohodki. Ti so se pomnožili le neznatno s povišanjem tarifov na železnicah in pa s povišanjem cen tobaka in smodk. Novih dohodkov država od leta 1896 ni dobila, razun leta 1901 s povišanjem davka na žganje za 20 K pri hektolitr, kateri dohodek se je pa po večini nakazal posameznim deželah.

Še slabše se godi financam v raznih deželah. Dežele so avtonomne, toda za to avtonomijo nimajo zadostne finančne podlage, ker je država že izčrpala vse vire. Dežele morajo skrbeti za ljudsko šolstvo, za uredbo zdravstvenih razmer itd., kar jih hudo obremeni, tako da niti ne zamorejo zadostiti najvažnejšim gospodarskim težnjam.

PODLISTEK.

Štrajk godbenega društva v Rimu.

Priredil A. -b-.

To je bilo v davnih časih.

Livij, latinski zgodovinar, rojak sv. Antona Paduanskega, umrl, ko je bil naš Zveličar star 17 let, pripoveduje v deveti knjigi, 30. pogl., svoje zgodovine to-le mično dogodbico:

Godbeniki na piščali so igrali pri javni daritvi v tempelju mogočnega rimskega boga Jupitra na Kapitolu; pri tem so se pa prijetno mastili, jedli in popivali, kakor je bila njih navada in pravica že od nekdaj.

Nekoč so jim pa stražniki javnih poslopij, Rimljani so jih imenovali cenzorje, prepovedali gostiti se v svetišču in so jih pognali iz svetišča. Godbeniki so jim pa to hudo zamerili. Organizirani v zadrugo so se pomenili in demonstrativno vsi naenkrat korakoma zapustili Rim in odkorakali po lepi cesti proti vzhodu v šest ur od Rima oddaljeno mesto Tibur, zdaj Tivoli, že takrat razkošno letovišče bogatih Rimljanov.

Tako je bil Rim brez godbe. Najhujše je bilo pa to, da se niso mogle več opravljati daritve v svetiščih. Kajti Rimljani niso hoteli, pa tudi niso smeli opravljati daritve brez godbe. To pa ni bilo po godu senatu ali starešinstvu, najvišjemu uradu za verske zadeve. Kaj so si hoteli! Ponižati so se morali ti visoki gospodje in poslali so odposlanca v Tibur in jim strogo zabičali, naj se potrudijo in na vsak način dosežejo, da pridejo muzikantje nazaj v Rim. Če treba, naj še Tiburčane prosijo pomoči.

Odposlanci se napotijo v Tibur. Tiburčani jih prijazno sprejmejo, takoj uganivši, po kaj so prišli.

Izdatki so se v deželah povsod zvišali na primer od leta 1905 do leta 1912 v Gornji-Avstriji za 47.5%, Koroški za 75%, Kranjski za 55.8%, Predarelski celo za 97.4%, na Štajerskem za 33.5%, v Moravski za 73.3% itd. Na Štajerskem je to zvišanje izdatkov le radi tega manjše, ker se radi slovenske obstrukcije niso zamogli sklepati načrti o zadevah, ki bodo zahtevale novih izdatkov, na primer za učiteljske plače, za regulacije, za stavbo bolnišnic. Prepričani smo, da se bodo ti izdatki povišali za najmanj 70%, kakor hitro bo začel delovati deželni zbor.

Kakor v državi, je torej rasel tudi dolg v deželah vedno bolj. Primanjkljaj je vsako leto večji. Štajerska ima za leto 1912 primanjkljaja 4 milijone kron, Češka nad 35 milijonov, Moravska nad 21 milijonov, Kranjska 1.5 milijonov. Štajerska, ki nas še najbolj zanima, potrebuje za izdatke 22.6 milijonov, ima pa dohodkov izkazanih le 18.6 milijonov kron. Pri takem vsakoletnem primanjkljaju ni čuda, da narastejo vedno bolj od leta do leta dolgovi.

Z novim finančnim načrtom se bo nekoliko pomagalo deželah, ki pa nikakor ne bodo zamogle pokriti svojega primanjkljaja, tako da bodo primorane, iskati še drugih virov za pokritje svojih izdatkov.

Za pravice Jugoslovancev.

(Iz govora poslanca dr. Verstovskega.)

Kakor smo že kratko poročali, je v torek, dne 17. t. m., pri razpravi o proračunskem provizoriju zopet govoril poslanec dr. Verstovšek. Vsi dunajski listi so obširno donesli njegova izvajanja. Prostoru primerno objavimo le nekatere odstavke iz obširnega govora.

Poslanec biča z živo ironijo delovanje večinskih strank, zlasti zastopnikov nemškega Nacionalverbanda in krščanskih socialcev. Te stranke so spravile s svojim krivičnim nastopom nasproti zastopstvu manjših narodov parlament popolnoma obves vpliv. Odkar so te stranke na krmilu, ni več konstitucionalnega življenja v državi, temveč vlada dela, kar hoče in § 14 je vedno v veljavi. Večinske stranke pritiskajo namenoma zastopnike manjših narodov, da se morajo ti z vso silo braniti nasproti krivičnim razmeram, ki so med Jugoslovani.

Prijazno jim obljubijo, pomagati jim poloviti svoje glavne muzikante. Pokličejo torej godbenike na rotož in jih prijazno opomnijo, naj se vrnejo v Rim. Toda slabo so naleteli; godbeniki se niso dali dopovedati.

Tedaj so se pa Tiburčani, da bi vstregli Rimljanom in jim napravili uslugo, na iznajdljiv način lotili muzikantov, da razdružijo njih skupno voljo in oslabe njih upornost.

Posamež se pomenivši med seboj so šli nađ posameznega godca in vsakega posebej povabili na — slavnostno pojedino, ki se takrat ni mogla in smela prirediti brez godbe. Tam so jim ponujali vina, za katerega so te vrste ljudje navadno jako dovezetni. Tako so jih polagoma upijali. Nato so jih, popolnoma nezavestne, naložili na tovrne vozove, jih odpeljali v Rim na glavni trg in odšli. Nesrečni pijančki se niso prej zavedli, dokler ni na nje posijalo solnce drugega dne in jih prebudilo iz težke vinjenosti.

Tedaj je privrelo od vseh strani ljudstvo skupaj in veselo pozdravljalo zdelane mestne godce, ko so se skobacali drug za drugim iz nerodnih tovrnih vozov. Nato so jih obkolili meščani in jih po dolgem prerekanju prepričali, da so ostali doma. Godci so obljubili. Dobili so dovoljenje, da smejo vsako leto tri dni slovesno opravljati rogoviliti z godbo po mestu in zopet dosegli pravico, v svetišču se mastiti in igrati med daritvijo.

Zakon o nalezljivih boleznih.

„Državni zakonik“ je priobčil, kakor smo že na kratko omenili, dne 25. aprila zakon o nalezljivih boleznih, kakor ga je sklenila zbornica. Zakon navaja 17 bolezni, ki spadajo med nalezljive, na prim. škrlatica, difterija, tifus, griža, kozice, kolera, kuga, gobe, egiptovska očesna bolezen, zlatenica, črnica, smrkavost, steklina in še nekatere.

O jugoslovanskih zadevah je rekel govornik doslovno: „Ideja, ki je obvladala vso avstrijsko politiko skozi desetletja, da bi nemško-madžarska Avstrija edino zamogla zabraniti razširitev ruskega vpliva na Balkanu, je postavljena na laž po dogodkih zadnjih mesecev v teh južnih pokrajinah. V zadnjih tednih se je postavila moč in vpliv te ideje v pravi luči po brzojavu, katerega je odposlal ruski car državam na Balkanu. Skrajni čas je, da Nemci in Mažari uvidijo, da ne more taka ideja, da ne morejo taki načrti rešiti Avstrije in širiti njenega vpliva na Balkanu. Ves Balkan je pod vplivom Rusije, to mora vsakdo priznati in ta prevrat se je izvršil le vsled nemško-madžarske katastrofalne politike v monarhiji; poleg tega je pripomogla mnogo Nemčija, ki za svoje namene ne more rabiti kot zaveznico premogočne Avstrije. Vsled te mažarsko-nemške politike preseljeni, niso razumeli avstrijski državniki pravega položaja, da bi si pridobili s pomočjo Jugoslovancev v monarhiji simpatije slovenskih bratov v balkanskih državah. Visoka zbornica! Z mirno vestjo smelo trdim, da ne zažene slovenskega in srbohrvaškega naroda nobena krivda na vseh dogodkih, ki se še bodo na jugu pripetili. Jugoslovanci niso pripustili v Avstriji nikdar do uprave, do vlade, nikdar niso poslušali vednih pritožb in niso se zmenili za razna navodila in tehtne nasvete. Pravičnost Nemcev in Mažarov nasproti Jugoslovancem je bila vedno taka, da so zahtevali, da morajo ti narodi prej postati heloti, da morajo prej izgubiti svojo narodnost, potem bi jih še le smatrali enakopravnim. Poprej bi morali po njih zahtevi opustiti Slovenci svojo individualnost, potem bi jim še le mažarsko-nemška nadvlada podelila pravice, ki jih bi morali od nekdaj uživati po temeljnih zakonih enakopravnosti.“

Nato je govornik obširno primerjal veliko skrb avstrijske vlade nasproti Albancem z zatiranjem domačih narodov v monarhiji, Slovencev in Hrvatov. Sklepal je ta izvajanja: „Po zgodovinskih dogodkih na Balkanu je glavna naloga vlade — to si naj ta dobro zapomni — da se začne pridno baviti z jugoslovanskim vprašanjem. Skrbeti mora, da oživi zopet ono Avstrijo, v kateri so bili še vsi narodi srečni, ko so bili vsi narodi pripravljeni, brez razlike strank, žrtvovati vse za domovino. To bi se doseglo le tedaj, če se odstranijo vse ovire, ki netijo prepri med narodi in povzročajo vedni narodnostni boj. In

Kakor hitro se kje kaka teh bolezni pojavi, je treba to nemudoma naznaniti politični višji oblasti. Posebno so dolžne sledeče osebe sumljive slučaje takoj naznaniti: zdravniki, babice, hišni gospodarji, bolniški oskrbniki, predstojniki šol, gostilničarji glede oseb, ki so pri njih prenočevale, živinozdravniki in ogledniki. Politična oblast je potem dolžna, storiti vse potrebne korake, da se bolezen omeji ali zatire. Z ozirom na hitro razširjenje nekaterih kužnih bolezni so obvezane občine hitro poskrbeti za to, da se dotični bolnik loči od drugih ljudi, če je le mogoče, naj se prenese v bolnišnico. Za to bi morale imeti občine primerne priprave, kar se bo še odredbenim potom naročilo. Prostore, kjer je ležal bolnik, je treba uradno razkužiti. Ako so kakih predmeti manje vredni, je najboljšo, da se jih uniči.

Važna je točka 10 nove postave, ki govori o vodi, studencih in vodnjakih v okuženih krajih. Ker se nekatere bolezni ravno potem vode čuda naglo razširjajo, zato je potreba v tem oziru jako stroge kontrole. Zato določuje ta točka, da je treba zapreti v okuženih krajih vse sumljive vodnjake, studence, posebno pa prepovedati pranje in snajenje perila in posode ob vodnjakih in studencih.

Ravno tako lahko politična oblast v hudih slučajih prepove prevažanje krme in živil iz enega kraja v drugega, ker je nevarnost okuženja po hrani jako velika.

Posebno je treba omeniti tudi točko 12, ki prepoveduje vsako posedanje in večerno zbiranje pri mrličih, ki so umrli za kužno boleznijo.

Da se bolezni ne prenašajo, morajo biti sumljive osebe dalj časa pod zdravniškim nadzorstvom, šole morajo biti zaprte, krošnjarjenje je prepovedano, po potrebi se zapro tudi tvornice in druga industrijska podjetja.

Da se ljudstvo lažje varuje, morajo biti okužene hiše posebno zaznamovane. Ta znamenja morajo

vlada bode dosegla tako stanje, če za vselej odkloni naskok nemških poslancev in zastopnikov na kulturne in narodne težnje drugih narodov. Kjerkoli hočemo Jugoslovani gospodarsko in kulturno pospeševati razvoj naroda, ovirajo to nemški zastopniki s svojim ugovorom. Če se ne doseže v tem oziru sporazumljenje, potem lahko pride zares do vse uničujočega in neizogibnega boja med slovanstvom in germanstvom, o katerem je govoril nemški kancelar...

Do sedaj je bil Balkan tisti del Evrope, ki bi bil lahko povzročil evropsko vojsko. Odsihdob bo Avstrija država, ki bode dajala vedno povoda za boje med narodi in državami, tista Avstrija, ki ima sicer mnogo dobrih zakonov, kateri pa ne veljajo enako za vse narode...

Kak Cuvaj ali Hohenburger je v stanu, celo prebivalstvo na jugu tako ovzlovoltiti, da bi ta nevolja ljudstva vplivala katastrofalno na državo. Ravnanje z Jugoslovani, zlasti Slovenci, od strani nemško-mažarske nadvlade, je tako neznosno, da bi ne bilo čudno, če bi prišli tako daleč, da bi začeli Jugoslovani skiliti čez meje. Do tega vendar ne sme priti, da bi se Srbi morali potegovati za svoje sorodne brate avstrijske, češ, da jih morajo rešiti tlačanstva od strani Nemcev in Mažarov, kakor se je to zgodilo na Balkanu. Če bi Srbi smatrali to naloge za svoj najvišji cilj, potem je vojna med slovanstvom in germanstvom neizogibna.

Govornik opozarja obširneje na razne dogodke, ki jasno dokazujejo, da se že zanimajo za tlačanstvo Jugoslovani v državi Francozi, na primer Cambon pri konferencah zastopnikov evropskih držav, Angleži, Rusi, da, trdijo celo Srbi, da bode zadela Avstrijo ista usoda, kakor Turčijo le radi kričev, ki se goče Jugoslovani. Veliko zanimanje je vzbudilo govornikovo izvajanje o slovitem delu angleškega pisatelja Scotusa Viator o razmerah na jugu monarhije. Poslanec dr. Verstovšek sklepa ta izvajanja takole:

„V interesu države je, na jugu ustvariti take razmere, da bodo Jugoslovani med mejami Avstrije zadovoljni, da se jim ne bode slabše godilo, kakor sorodnim bratom onstran mej; le na ta način bi bili avstrijski Jugoslovani najboljši protiutež nasproti težnjam in stremljenju Srbov v srbski kraljevini; in poleg tega pa bi Jugoslovani najlojše sklenili zveze z balkanskimi narodi v gospodarskem in trgovinskem oziru v prid cele države. Nujno treba je, da se izvrši preobrat in spremeni sistem. Z ozirom na zgodovinsko-politično preteklost Jugoslovani in z ozirom na važno lego Jugoslovani na jugu države se mora podeliti Slovincem in Hrvatom po stoletnem tlačanstvu toliko legislativne in administrativne samostojnosti, kolikor jo morajo imeti kot enakopravni narodi že po temeljnih zakonih. To zahtevamo in nič več. V interesu države pa je, da podeli Jugoslovanom v monarhiji tisto mesto, katero jim gre!“

Poslanec utemeljuje še nadalje pozicijsko stališče nasproti vladi in naveda posamezne slučaje kršenja pravice slovenskega jezika pri uradih in v šolah, zlasti sodnih.

Petrograd — balkanska centrala.

Balkanska konferenca v Petrogradu bo torej kompletna — manjkalo bo samo ene balkanske vlasti: Avstro-Ogrske.

ostati tako dolgo, da je bolezen popolnoma končala. (Točka 27.)

Za vse pri razkuževanju uničene predmete dobijo lastniki odškodnino. Za predmete pa, ki so bili last kake javne korporacije: države, dežele, občine, šole itd., se ne plača nikake odškodnine. Ako bi pa oseba, katere predmeti so se pri razkuževanju morali uničiti, zakrivila kaj proti temu zakonu, tudi ne dobi nobene odškodnine.

Tudi delavci, ki so bili radi kužne bolezni in brez svoje krivde brez zaslužka, dobe povrnjenih 60 odstotkov svoje navadne dnevne plače. Za te odškodnine se je treba oglasiti vsaj 30 dni po razkužitvi pri tozadevni politični oblasti, na pozneje došle prijave se oblasti niso dolžne ozirati. Ako se zgodi, da v času in kraju kužne bolezni pobere smrt kakega službujočega zdravnika ali strežnika, tedaj je za njih vdove in otroke preskrbljeno po točkah 34 in 35.

Stroške za razkuževanje, za preskrbovanje bolnikov, za pobiranje sumljivih živali, za odškodnine itd., nosi po veliki večini država sama. Občine prispevajo le polovico stroškov za razkužila, kar se tiče posameznih strank bo pa o tem določil še le tozadevni deželni zakon. Zato pa zahteva tudi postava, da se te točke natančno izvršujejo, drugače sledijo kazni, ki so odmerjene z zaporom do osem ali celo štirinajst dni, ali pa v denarju do 200 K.

Ako pa kdo vedoma zagreši kako razširjenje kužnih bolezni, katere so povzročile morda smrt kakega človeka, ta naj se kaznuje po § 335 kazenskega zakonika, to je z zaporom od šest mesecev pa do enega leta. Ako pa so radi tega v nevarnosti celi okraj, tedaj se mu kazen lahko poostri po § 337, to je kazen z zaporom do treh let.

Ta zakon je stopil v veljavo z dnem razglasitve in upamo, da smo marsikomu vstregli s temi vrsticami. Hvala Bogu, že dolgo vrsto let nismo imeli z nalezljivimi boleznimi posebnega opravka, a ne ve

Politična važnost petrograjske konference je tolika, da londonska reunita poslanikov in pariška finančna komisija kar izginjata pred njo. Kar je sedaj najvažnejšega, se ima določiti v Petrogradu in Rusija bo, ki bo govorila odločilno besedo. Ruska politika slavi največji triumf, a ni treba praviti, kdo je nasprotnik, nad katerim triumfira. Nasprotnik, ki je zmagovalcu le preveč olajšal delo.

Mi moramo jasno presojati poti in cilje ruske politike. Kajti glede nevarnosti, ki nam jih pripravljata ta politika, se ne smemo varati. Od aneksije Bosne je Rusija sistematično delala na to, da narode na balkanskem polotoku združi pod ruskim protektoratom in da jih mobilizira proti Avstriji. V ta namen se je morala najprej ustanoviti Balkanska zveza in razbiti in razdeliti evropska Turčija, a vse to, ne da bi Avstrija ovirajoč posegala vmes. To je bil na veliko zasnovan načrt skoro fantastične koncepcije. Kajti kako naj bi mogle pri delitvi Turčije prisiliti Avstrijo v vlogo pasivnega gledalca? Ali ruska diplomacija je z veliko previdnostjo in dalekovidnostjo vodila izvajanje tega načrta, je korak za korakom ustvarjala internacionalne pogoje in si gladila pot, a sedaj je v prijetnem položaju, da more prirejati zaključno slavnost in delitev premij.

Ruski državniki so v zadnjih letih mnogo izvršili, a so imeli tudi mnogo sreče. Njihova najmočnejša šansa pa je bila v slabosti, proti katerim so kovali svoje načrte. Da se vnajna politika naše monarhije ni vodila s tako brezprimerno nerodnostjo, ne bi bil na nasprotni strani vspeh tako popoln. Saj naši državni umetnosti niti ni trebalo, da bi se natezala z rusko glede velike koncepcije, le zasledovala, naj bi bila z nekoliko kritičnim razumom, kaj se pripravlja na Balkanu; ni jej trebalo delovati ustvarjajoče, ampak le ovirajoče delovati proti. Mesto pa, da bi bila sovražniku okisala juho, mu je — poslušno pogrinjala mizo. Naša diplomacija ni bila le brez vsakega načrta, ni se puščala le vsakokrat presenečiti od dogodkov, ni bilo pogrešati pri njej le vsake previdnosti in dalekovidnosti, storili smo namreč Rusiji še to uslugo, da smo mobilizirali brez smisla in smotra, da smo se kazali napadalce, ne da bi hoteli napasti. S tem smo samo pripomogli Rusiji, da je prišla na najcenejši način do vloge zaščitnice balkanskih narodov proti našim „agresivnim namenom.“ Rezultat je, da smo mi na Balkanu oborožen gledalec, ki nima besede z drugimi, a Rusija je protektor, ki ureja novi balkanski svet in ga postavlja v bojne vrste — proti nam!

Ne prihaja iz našega peresa ta uničevalna obsodba, ampak napisal jo je dunajski list „Die Zeit.“ Resnica storjenih grehov je tako velika, da klanjajo pred njo tudi tisti Nemci, katerim edinim — poleg Mažarov — v prilog je bila zasnovana in izvajana ta brezglava in za interese države naravnost katastrofna politika. Iz samega sovraštva do Slovanov tudi lastne države so tirali politiko noža, ki globoko reže — v lastno meso.

Jedro vse te kritike in obsodbe v dunajskem listu je: Rusija je danes zaščitnica balkanskih narodov proti nam, mesto da bi bili zaščitniki mi!

Državni zbor.

Dunaj, 19. junija 1913.

V parlamentu je zadnje dni zopet življenje, — kajti gospa kriza hodi po njegovih hodnikih. Toda

poznavalci različnih situacij dobro vedo, da ta kriza ni izmed smrtnonevarnih niti za vladu niti za parlament.

Bila je velika nevarnost, da se poloti vsega parlamentarizma neozdravljiv marazem. V takem marazmu umirajo vlade. Toda grof Stürgkh še noče umreti. Ko je videl, da so marastičnim večinskim strankam izginile vajeji popolnoma iz roke, je stopil sam na plan, poprijel za krmilo ter pokazal jasno pot — za jesen. O poletnem delovanju noče nič več vedeti, kajti to je že preveč zavoženo in kompromitirano. Svoj program je postavil za jesensko dobo.

Ta krepek nastop ministrskega predsednika je vzbudil večinske stranke. Menile so, da bo v marazmu umrl Stürgkh, marsikateri so v daljnih jesenskih meglah videli že bliščati z zlatom obšite ministrske frake in sedaj se naenkrat prikaže Stürgkh ter si prisvaja za jesen vodilno vlogo. V jeseni hoče spraviti pod streho finančno reformo, na kateri so zainteresirani uradniki in dežele. To je neodpušljivo, si je mislil nemški Nationalverband, ki še vedno misli, da on vodi parlament. In iz zavisti je začel metati Stürgkhu polena pod noge. Toda nemški Nationalverband je verband nezmožnih ljudi, za to je tudi vsak informiran politik že vnaprej vedel, da bo v tem dvoboju zmagal Stürgkh. Večinske stranke dobijo k večjemu majhne sladkorčke, da jim je pot skozi jarem vsaj nekoliko olajšana. Situacija v parlamentu nosi torej zunanje znake krize, v bistvu pa ni kritična.

To je kratka karakteristika dogodkov, ki so se zadnji čas godili v parlamentu.

Se nismo dokončali zgorajšnjih vrstic, že izveemo, da nemški Nationalverband pod gotovimi pogoji opusti namero poletnega zasedanja in sprejme predloge, ki jih je stavila vlada. Uradniki dobijo namesto od 1. oktobra, že od 1. septembra doklade, v jeseni se naredi finančni načrt, sedaj pa je z budgetnim in opraviškim provizorijem končano poletno zasedanje. Stürgkh je zmagal, parlament gre na počitnice, gospa kriza pa je izginila iz parlamentarnih prostorov. Večinske stranke so za eno blamažo bogatejše.

Vroč dan je bil danes v parlamentu. Cel parlamentarni aparat je bil na delu, da reši spor, ki je nastal vsled zahteve Nationalverbanda in kršč. socialcev po julijskem zasedanju, čemur so se pa uprli češki agrarci z obstrukcijo. In kar je bilo najlepše: vlada ni stala na strani svojih strank, ampak je indirektno podpirala obstrukcioniste. Konečni rezultat je zato tudi bil, da je zmagala vlada in njeni radikalni pomagači. Vlada je od vsega pričetka stala na stališču, da mora obstojati med finančno reformo in službeno pragmatiko junktim. Ker so pa izjavili Rusini in češki agrarci, da finančne reforme ne dopuste, je sklenila vlada, preložiti tudi službeno pragmatiko na jesen. Storila je to tudi radi tega, ker julijskega zasedanja ne smatra za oportunega. Krščanski socialci in nemški nacionalci so pa radi obljub, katere so dali uradnikom, zahtevali brezpogojno, da se službena pragmatika reši še pred poletnimi počitnicami. Da preprečijo konflikt, so pričeli posredovati Poljaki in dosegel se je sporazum. Stürgkh se je udal, da naj stopi službena pragmatika v veljavo s 1. septembrom in ne s 1. oktobrom, ter se je tudi določilo, da se naj:

„Jud debelo gleda, a rabinec mu stvar pojasni tako-le:

„Bolho smeš ubiti zato, ker ti bolha lahko na sveti sobotni dan proč skoči; uši pa ne, ker ta tako ostane pri tebi...“

V z a d r e g i.

— Jaz ne vem, kaj bi dala kuharici za god!

— Nekaj denarja ji daj.

— Ne, to bi me preveč stalo!

Z n a s a m o e n e g a.

„Zakaj jokaš, Dragica?“ je vprašala mati malo hčerko, ki je bila prvokrat pri spovedi.

„Ah, mamica, mamica! Za pokoro moram zmoliti pet očenašev, a znam samo enega.“

Z n a l s i j e p o m a g a t i.

Stotnik je imel zelo nerodnega slugo. Vselej še mu je razlil polovico kave, ki jo je prinašal iz kavarne. Enkrat pa postavi Janez polno skledico na mizo, nič se ni razlila kava. Stotnik, vesel, mu nekaj stisne v roko.

„Kako si pa vendar naredil danes?“ ga hitro vpraša.

„Veste, ko sem stopil iz kavarne, sem vzel polovico kave v usta, pred vrati sem jo pa zopet vlij v skledico...“

S a l o m o n o v a m o d r o s t.

Mož prinese ženi kilo mesa za kosilo. Opoldne mesa ni na mizo. Mož ženi ne verjame, ker ga je že večkrat varala, zato reče:

„Vjemi mačko in mi jo prinesi!“

To se zgodi.

Mož dene mačko na tehtnico in ta tehtja ravno kilogram.

„To je tedaj eno kilo mesa — kje pa je sedaj mačka?“

V t r g o v i n i.

— Kak parfum hočete?

— Onega, ki ima duh po bogastvu!

se prav nikdar, kaj pride. Zato je pa dobro, da smo vedno pozorni, da se tako obvarujemo hude škode in kazni.

Za smeh.

D v o u m n o.

— Pomislite, nek sorodnik, ki me še poznal ni, mi je zapustil 50.000 K.

— Še poznal vas ni? No, potem ste pa zares srečni!

V k o p a l i š č u.

Gospodična: „Kopanja sem do grla sita.“

Kavalir: „Ako se poročite, boste v kratkem zopet tukaj!“

T o r t u r a.

Iz otročjih ust: „Kaj ne, mama, tortura pomeni, če mi ti torto skriješ?“

Ž e v e č k r a t z a r o č e n a.

— Kako se ti dopade zaročeni prstan?

— Najlepši je, kar sem jih do sedaj imela!

M a l a t r g o v i n a.

— Vaš prijatelj je postal trgovec z lesom?

— Da, toda le na drobno.

— Kako to?

— Ker prodaja zobotrebece!

D o b e r r a z l o č e k.

Silno vesten in natančen jud pride k rabinecu (judovskemu duhovniku) in ga vpraša: „Ali smem na sveti sobotni dan ubiti bolho?“

Po kratkem premišljevanju odgovori rabinec: „Da, smeš!“

Potem vpraša jud dalje: „Ali je pa dovoljeno tak dan ubiti tudi uš, ne da bi se kaj pregrešil zoper svetost sobote?“

„To pa ni dovoljeno; s tem bi se hudo pregrešil!“

1. zasedejo vsa sistemizirana uradniška mesta, 2. naj se pomaknejo v višje činovne razrede vsi tisti uradniki, ki bi imeli do tega pravico, ako bi veljale določbe službene pragmatike glede napredovanja in

3. državnemu učiteljskemu in profesorskemu osebju naj bi se v tem času dovolile posebne doklade, ki bi se naj vračunale v pokojnino.

Stranke večine so se pa odrekle julijskemu zasedanju.

— — —

Sredina seja — nadaljevalo se je drugo branje budžetnega provizorija — je stala v znamenju obstrukcije. Vsled zahteve Nemcev po julijskem zasedanju so se uprli češki agrarci in poslanec Zahradnik je prijel za orožje obstrukcije. Ob pol 3. uri popoldne je pričel govoriti in je nehal ob 8. uri zvečer. Sledile so nato razne interpelacije, kot ona poslanca Žitnika glede poškodbe nasadov na Krasu pri artilerijskih strelnih vajah in seje je bilo konec.

V četrtek: dnevni red nespremenjen. Govorili so poslanci Spenul, Moraczewski in Spinčič. Poslednji je kritikoval izvajanja poslanca Dobernigga. Za njim je še govoril poslanec Löwenstein, nakar je bila debata zaključena. Za generalne govornike sta bila izvoljena poslanca Sveceny contra in Hauser pro. Po govoru obeh generalnih govornikov so še govorili manjšinski poročevalci, med njimi dr. Karl Verstovšek. Vsled zaključnega govora glavnega poročevalca dr. Steinwenderja, ki je rekel, da nima parlament nobene pravice govoriti pri zunanji politiki, je nastalo med slovenskimi poslanci silno razburjenje. V splošnem hrušču je bil zbornični predsednik prisiljen, da je prekinil sejo in pričela so se pogajanja. Vspen je bil ta, da je moral podati poslanec dr. Steinwender neko izjavo, nakar se je hrup polegel. Zbornica je nato glasovala o budžetnem provizoriju, ki je bil sprejet. Seja je bila končana po polnoči.

V torek sta imela poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek daljšo konferenco z ministrskim predsednikom glede gospodarskih zahtev za Sp. Štajer, glede pospeševanja zadrugištva na Spodn. Štajerskem in sanacije nekaterih zadrug. Doseglo se je sporazumljenje in ugodna rešitev najbolj perečih vprašanj.

V plenarni seji je govoril dr. Verstovšek o proračunskem provizoriju. Njegov govor je bil jako zanimiv in se je na govornikova izvajanja upiral večkrat govornik nemškega Nationalverbanda poslanec Dobernig. Splošna sodba je bila, da imajo zastopniki Jugoslovancov določen program, katerega je dr. Verstovšek temeljito razvil in označil, do čim je nemško zastopstvo polno protislovja v svojih načelih nasproti temu vprašanju. Dobernig, ki je začetkom razvijal jugoslovanski problem iz višjega stališča, je kmalu padel nizko v govorjenje naših domačih renegatov, ki je napravilo mučen vtis. Poslanec dr. Verstovšek, ki ima še sklepno besedo, bo Dobernigu odgovarjal. Posamezne dele dr. Verstovškovega govora priobčujemo na drugem mesu.

Hrvaško-slovenski klub.

Hrvaško-slovenski klub je dne 18. t. m. zboroval pod predsedstvom dr. Šusteršiča in je sklenil glasovati proti budžetnemu provizoriju, pač pa za predlog za železničarje.

Pred zločinsko vojsko?

Nevarnost krvavega klanja med balkanskimi brati postaja od dne do dne večja. Že naš optimizem se je začel majati in če so zadnja poročila resnična, potem je prav malo upanja, da bi se dalo ohraniti mir. Zločinski šovinizem nekaterih in sovražni vplivi od zunaj dominirajo vedno bolj čez situacijo. Bolgarija je neodjenljiva, Srbija je neodjenljiva, vojne priprave se nadaljujejo na vseh straneh, bolgarski glavni stan je premeščen iz Odrina v Sofijo, grški kralj je prišel na fronto, sestanek v Petrogradu je postal dvomljiv, ker zahteva Bolgarija, da se Srbija prej ukloni, bolgarski odgovor na srbsko noto odklanja vsako revizijo pogodbe, velesile se trudijo, da bi dosegle lokaliziranje bojev, to so hiobske vesti, ki prihajajo v zadnji urah iz Balkana. Vesele se jih seveda naši nasprotniki, ker upajo popolnoma pravilno, da bodo balkanske države uničile same sadove svojih zmag in bo na razritem in bankrotnem Balkanu za nje zopet prosta pot. Vsakega Slovana pa morajo te vesti žalostiti, ker vidi, kako hite naši bratje v pogubo. Žalostni Svatoplukovi časi vstajajo...

Kriza je sedaj na vrhuncu. Odločitev mora pasti v najbližnjih dneh. Bolgarija je v svojem odgovoru na srbsko noto stavila tudi zahtevo, da se mora Srbija udati tekom sedmih dni. Iz krajev, ki so po pogodbi „nesporni“, se mora umakniti, v „spornih“ pokrajinah pa naj se ustvari vojaški kondominij, dokler ruski car ne razsodi.

Bolgarski odgovor na srbsko noto o reviziji.

Bolgarski poslanik v Belgradu And. Tošev je dne 19. t. m. vročil srbski vladi odgovor na njeno noto glede revizije bolgarsko-srbske zavezniške pogodbe. Odgovor je jako obširen. Obsega 26 strani in v ostrem tonu polemizuje z znanimi izvajanjimi mini-

strskega predsednika Pašiča v srbski narodni skupščini. Bistvo vsega odgovora je, da Bolgarska z vso odločnostjo odklanja vsako revizijo prvotne bolgarsko-srbske zavezniške pogodbe.

Praske?

Sofija, dne 19. junija. Posebni listi javljajo pričetek resnih prask v Macedoniji. „Večerna pošta“ piše, da so bolgarski prostovoljci prijeli Srbe že na več krajih. Na uradnem mestu se nič ne izve.

Ministrski svet v Sofiji.

Sofija, dne 19. junija. Včerajšnji ministrski svet je imel izvanredno dolgo posvetovanje. Odločitev glede vojske ali miru še ni padla. Sklenjen je bil sklep, da se še par dni počaka.

Bolgari utrjujejo Sofijo.

Sofija, dne 17. junija. Bolgari grade utrdbe okrog Sofije. 16.000 četašev se zbira v Kistendilu z namenom, da udro v Srbijo.

Belgrad, dne 17. junija. V okolici Stipa je med srbskimi in bolgarskimi četami izbruhnila kole-ra, ki se nevarno razširja. Doslej je ugrabila med vojaštvom do 500 žrtev.

Bolgarski odgovor na srbsko noto glede demobilizacije.

Bolgarska vlada naglašja v svojem odgovoru na srbsko noto glede demobilizacije, da koncentracija bolgarskih čet na srbski meji nima tistega pomena in značaja, katerega ji pripisujejo Srbi. Bolgarske vojaške odredbe niso ničesar drugega, kakor posledica vojnih priprav Srbiji. Število bolgarskih čet, ki se nahajajo na srbski in macedonski meji ne znaša več kakor 8000 mož. Vkljub temu pa je Srbija vso svojo armado koncentrirala na bolgarski meji in ukrenila takšne vojne odredbe, kakor jih ni niti v vojni proti Turčiji. Srbija vzdržuje še vedno pod zastavo rezerviste tretjega poziva. Vsled tega nima odpošiljatev bolgarskih čet na srbsko mejo drugega namena, kakor da umiri prebivalstvo na obmejnem ozemlju. Bojazen srbske vlade, da namerava bolgarska vlada zapustiti svoje zaveznike, ne da bi preje poskusila vsa mirna sredstva za razrešitev obstoječega spora, je torej neutemeljena. Bolgarska vlada je že dne 26. aprila sporočila ruski vladi, da je pripravljena k demobilizaciji. Toda Srbija je takrat izjavila, da se more demobilizacija izvršiti še le, ko bodo poravnani spori z Bolgarijo. Kljub temu je bolgarska vlada vspricho svojih bratskih in prijateljskih čustev nasproti zaveznikom pripravljena, da izvrši demobilizacijo, toda samo pod pogojem, ako se na macedonskem ozemlju uvede kondominij bolgarsko-srbski.

V novem turškem kabinetu dva kristjana.

Turški kabinet se je sestavil. Veliki vezir Said Halim paša zunanje zadeve, Izet paša vojno, Talat beg notranje zadeve, Halil beg prezidij državnega sveta, Osman Nizami paša javna dela, senator Soleiman Bostani (krščanski Arab) trgovino in poljedelstvo. Šeik ul Islam, mornariški minister, finančni minister, vakuf, justični minister, kakor tudi minister za uk in pošte ostanejo. Kabinet je popolnoma mladoturškega značaja. Dva ministra sta kristjana.

Raznoterosti.

† Milan Pajk. Po kratki in hudi boleznici je dne 18. t. m. zjutraj umrl profesor na ljubljanski realni gospod Milan Pajk, star še le 37 let. Profesor Pajk je bil sin nekdanjega izdajatelja „Zora“, profesorja Pajka, in njegove soproge Pavline, znane, pred več leti umrle slovenske pisateljice. Rojen je bil dne 19. decembra 1876 v Mariboru. Mlada leta je preživel v Brnu, potem je pa študiral na akademski gimnaziji na Dunaju, na kateri je služboval njegov oče kot profesor. Leta 1899 je napravil profesorsko skušnjo za zgodovino in zemljepis in potem služboval poldrugo leto na gimnaziji v Kranju, dve leti na ljubljanskem učiteljskem, na kar je postal profesor na ljubljanski realni. Svoja znanstvena dela je objavljaval v publikacijah Slovenske Matice, v „Ljubljanskem Zvonu“, v „Izvestjih muzejskega društva“, v „Carnioli“ in v „Planinskem Vestniku.“

„Kres.“ Telovadni odsek Orel slovenskega katoliškega izobraževalnega društva „Kres“ v Gradcu vabi na vrtno veselico v nedeljo, dne 22. junija 1913 na vrtu restavracije „Goldener Stern“, Sparbersbachgasse 65. Spored: 1. Tamburanje. 2. Petje. 3. Šaljivi nastopi. 4. Igra: „V civilu“, burka v enem dejanju. 5. Skupine pri bengalični luči (ob 9. uri zvečer). 6. Prosta zabava s petjem, tamburanjem, šaljivo pošto in korijandoli-konfeti. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev za osebo. Predprodaja v društvenih prostorih. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novega telovadnega orodja, vabi k najobilnejši udeležbi odbor Orla.

Novi rektor na graški univerzi. Včeraj, dne 19. t. m., je bil izvoljen enoglasno za rektorja graške univerze profesor dr. Bernhard Seuffert. Seuffert je član filozofske fakultete in poučuje nemški jezik in literaturo.

Na Velehradu! Letos je minulo 1050 let, odkar sta sv. Ciril in Metod iz Carigrada prinesla sveti križ med Slovane. V proslavo te 1050letnice bodo na Velehradu velike slavnosti. Trajale bodo od dne 6. do dne 12. julija. Dne 27. julija bo glavni shod apo-

stolstva sv. Cirila in Metoda. Velike slavnosti bodo tudi dne 15. avgusta, dne 28. septembra in dne 23. novembra. Kdor hoče vedeti podrobnosti, naj se obrne na državnega poslanca dr. Stojana v Kromerizu.

Suša. Na Goriškem je pritisnila huda suša. V nevarnosti so vsi pridelki in ljudstvu grozi lakota. V nedeljo, dne 22. t. m., bo za to prošna procesija na Sv. goro nad Gorico. Upajmo, da se bo Bog usmilil revnega ljudstva in poslal prepotrebne dežja. Pri nas je bilo do sedaj, hvala Bogu, še dovolj moče, vendar bi pa bil sedaj dež zopet prav dobro došel.

Razjarjeni, kakor se malokdaj, so naši Nemci, ker se avstrijski parlament ni poklonil Viljemu II. sedaj ob njegovi 25letnici. Nemško časopisje vseh struj in vseh strank prekipeva grozeče jeze, ker Slovani niso hoteli iti med Viljemove častilce. Je res fatalno. Bethmann-Hollweg proklamira boj germanstva proti slovanstvu in prišeteje v vrste germanstva tudi Avstrijo. Ko pa praznuje najvišji bog tega germanstva svojo 25letnico, ni najti med gratulanti — „germanske“ Avstrije. Nasprotno! Ta Avstrija porabi ravno to svečano priliko, da dokumentira pred celim svetom, da ni germanska. Kaj čuda, če so nemška srca vznevoljena in mora slišati marsikatero gorko celo predsednik dr. Sylvester, ker je baje s svojo nerodnostjo pripomogel k blamaži germanstva. Nas more ta dogodek samo veseliti. Nemško zavezništvo je povzročilo nam avstrijskim Slovanom že nešteto gorja. Če se nas smatra za državljane druge vrste in se nas hoče pomandrat v tla, je to v veliki meri posledica nemške imperialistične politike, kateri se je zapisala Avstrija z dušo in telesom. Prepričitev gratulacije je zato glasna manifestacija, da se hočemo nemškega jerobstva otresti, da zahtevamo v Avstriji avstrijsko in ne nemško politiko. Posebno pa nas še navdaja z zadovoljstvom, da so pri tej priliki, ko se je pribilo pred celim svetom splošno avstrijsko-slovansko stališče, igrali naši poslanci, v prvi vrsti dr. Korošec, vodilno vlogo.

Kako delajo liberalci in kako mi. Za šoštanjso posojilnico so delali liberalci tako-le: pritiskali so jo z obrestmi in še na razne druge načine, pisali so ji ekspenzarije, dr. Kukovec je pisal za nje eno celo pismo, pod našim pritiskom je šel potem za njo enkrat v Gradec, v svojih glasilih so pa pisali o „nehvaležnosti“ članov in so jo pustili brezsrčno v polomu. Naši ljudje pa, v prvi vrsti dr. Verstovšek, so šli od Poncija do Pilata, se niso vstrašili nobenega truda, niso vpraševali po „hvaležnosti“ in ekspenzarijih ter so srečno dosegli, da je posojilnica, kakor poročajo iz Šoštanja, rešena konkurza. Tako stoji fakta. Krivo pa bi sodili, če bi mislili, da se bodo liberalci sramovali svoje brezvestnosti in svoje lenobe.

Poslužujmo se povsod svojega materinega jezika! Iz Gradca nam pišejo: Neko tukajšnje slovensko društvo — naslov je na razpolago — je poslalo potom poštne nakaznice v četrtek, dne 12. t. m. v Maribor denar. Ali, glej čudo! Pri oddaji nakaznice, oziroma vplačilu zneska na pošti v Gradcu, filijalka Beethovenstrasse, se je obrnila tam poslujoča postarna poštna uslužbenka na stranko z vprašanjem: „Was ist das, Maribor? Ist das noch in Oesterreich?“ (!) Na prijazno strankino pojasnilo, da je Maribor nemško Marburg, večje mesto, ki leži na Spodnjem Štajerskem, je listaje po katastru rezko odgovorila: „Der Ort Maribor kommt bei uns nicht vor!“ Potem pa je, izvršujoč svoj posel, jezno mrmrala pred sebe: „Graz ist doch eine deutsche Stadt und kommen alleweil solche (slovenische) Anweisungen vor!“ Žalostno, a resnično! Slovenci tvorijo glasom statistike eno tretjino vseh prebivalcev na Štajerskem, a vkljub temu v glavnem mestu ne vedo poštne uradniki, kje leži Maribor, ki je notabene še dvojezično mesto in le nekaj železniških postaj (66 kilometrov) oddaljeno od Gradca. Toliko znanja slovenskih imen na domačih tleh pa se že sme tudi od nemških uslužbencev zahtevati. Ta nevednost je dokaj značilna, vprašanje zaradi slovenskega naslova pa sovražno, saj se je prezentirala poštna nakaznica, ki je veljavna le za promet v tuzemstvu; poštna uslužbenka je že radi tega morala vedeti, da pošiljatev ni namenjena v Afriko, ali bogsigavedi kam. Uslužbenka je, jezna nad slovenskim naslovom, hotela stranko žaliti, ta vtis je napravilo njeno nevoljno mrmranje in posebno še navedena opazka, ki je bila že sama na sebi žaljiva. Ob tej priliki bodi omenjeno, da pred tedni na istem poštnem uradu pri oddaji ene nakaznice neka druga poštna uradnica ni vedela, kje je Ljubljana! Ker se slični slučaj pogosto ponavljajo in tozadevne tožbe mnogokrat slišijo, se opozarja slavna poštna uprava na to, da napravi takim nedostatom konec. Žaliti in prezirati se tudi v Gradcu, ki je vendar prestolica naše dežele, — ne pustimo!

Odborova seja Matice Slovenske dne 13. jun. t. l. — Predsedniku Jugoslovanske Akademije v Zagrebu se je izročila častna diploma. Akademija izda v kratkem navodilo za proučevanje dialektov in bo po vsej priliki zasnovala poseben „Dialektološki Zbornik“, kjer bodo našle mesto tudi slovenske dialektološke študije; raziskovalcem dialektov se bodo dajale podpore. — Urejanje društvene knjižnice napreduje. — Nekatere korekture zemljevida se niso še vrnilo. — Profesor dr. Drechsler je izročil rokopis srbohrvaških narodnih pesmi, ki izidejo letos. — Gospod ravnatelj Ivan Hribar je za „Vošnjakovo ko-

respondenco“, ki jo ureja dr. Lončar, dal nekaj Vošnjakovih dopisov. — Gospoda dr. Vidica spis „Zaupna korespondenca v Napoleonovi Iliriji“ še ni končan. — O Einspielerju spiše monografijo g. svetnik J. Scheinigg v Celovcu. Vnanje proslave Einspielerjevega spomina na Koroškem se Matica Slovenska udeleži. — Küharjevo narodopisno gradivo o ogrskih Slovencih izda Zgodovinsko društvo v Mariboru. Matica Slovenska natisne rokopisno zgodovino ogrskih Slovencev v ogrsko-slovenskem jeziku iz 18. stoletja. — Iz okolice Rimskih toplic je Matica prejela narodne pesmi in pravljice. — Matica upravlja denar za Bleiweisov spomenik; še živi člani odbora za ta spomenik naj ukrenejo, da se stvar formalno uredi. — Razpisovale se bodo redno častne nagrade za beletristične spise; Matica pa hoče slično postopati tudi z nagradami za dobre znanstvene spise. — Matica izda za svojo 50letnico zgodovinsko spominsko knjigo, ki jo piše profesor Grafenauer. O publikaciji obrazovalne umetnosti se posvetovanje preloži. — Za II. zvezek „Slovenskih jubilejev in spominov“ se pripravijo monografije v Sketu, Einspielerju (o Mencingerju se bo pisalo na koncu njegovih izbranih spisov), o Štrekelju, o Askercu, Vrhlickem, Kranjševiču, Havejkovem, o Bol. Prusu in Gončarovu. — Matica z zanimanjem spremlja delo inženirskih organizacij za tehniški slovar. Slovar je potreben, a delo zahteva časa. — Jeseni se vžida v Mengšu pisatelju Janezu Trdini spominska plošča.

Razglasilo radi oddaje pridobinskih izjav za priredbeno dobo 1914–1915. V zmislu § 39. postavbe dne 25. oktobra 1896, državnega zakonika št. 220 in člena 18 izvršitvenega predpisa z dne 28. januarja 1897, državnega zakonika št. 35, mora vložiti vsak davčni zavezanec (tudi za vsa že sedaj s pridobnino obdajena podjetja ali opravila) v svrhu odmere pridobnine za priredbeno dobo 1914–1915 pridobninsko izjavo na uradnih obrazlih o okolnostih, merodajnih za odmero, v dobi od dne 1. julija do 1. avgusta 1913 in sicer: v Gradcu pri c. kr. davčni administraciji (ne pa pri mestnem zastopu), na deželi pri okrajnem glavarstvu, ali pri davčnem uradu, v kojih okrožju se izvršuje davku podvrženo podjetje. Predpisani obrazci, kakor tudi navodila za sestavo pridobinskih izjav se dobe na zahtevanje pri davčnih oblastih in davčnih uradih brezplačno. Izjave se morajo oddati po resnici in po najboljši vednosti in vesti. Tudi je koristno v prvi vrsti za zavezance, izpolniti vse točke napovedi kolikor mogoče natančno. Napovedi se smejo podati ali pismeno, ali ustno na zapisnik. Ustne izjave naj se zavoljo poznejšega pritiska strank prej ko mogoče oddajo. Izjave se morajo praviloma nanašati na poprečni stan obratnih razmer za dobo od dne 1. julija 1912 do dne 30. junija 1913, če pa se podjetje ali opravilo ni še vršilo jedno celo leto, na poprečni stan med krajšo dobo njega obstanka; davčni zavezanec mora v tem slučaju ob jednem izjaviti, ali in kake spremembe v obratnem obsegu se nameravajo, ali se bodo previdoma opravile v bližnjem nastopnem letu. O več, v istem političnem okraju vzdrževanih obratovališčih jednega in istega obrta je vložiti skupno izjavo, v kateri pa je izkazati obratne razmere vsakega posameznega obratovališča. Za v prihodnje novo nastale obrti in opravila ali novo otvorenja obratovališča je podati pridobn. izjave (ne da bi se s tem skrajševala v § 64 zakona z dne 25. oktobra 1896 ustanovljena dolžnost njihove prijave pri obrtni oblasti, kakor tudi pri davčni oblasti) na posebni poziv davčnega oblastva v roku vsaj 8 dni, kateri se določi v tem pozivu. Glede krošnjarskih in obhodnih obrtov oddati je pridobninske izjave pred vročitvijo od politične oblasti izdanega ali izpopolnjenega dokumenta (krošnjarske knjižice, krošnjarske prehodnice, licence itd.) pri pristojni davčni oblasti. Za slučaj, da se izjava ne poda v predpisanem roku, so določeni pravni posledki v § 42 omenjene postavbe. Kdor navede v pridobninski izjavi kaj neresničnega ali kaj zamolči, se kaznuje po §§ 239 in 241 o. p. — C. kr. finančno deželno ravnanstvistvo v Gradcu, meseca junija 1913.

„**Kmečki zbor**“ naj bi sklicali liberalci v Maribor, tako svetuje neki liberalci v večeršnjem „N. Listu.“ Gospodje, ali ni bila blamaža za „zaupnim shodom“ že dovolj velika, da si hočete priboriti še eno? Sicer pa, kakor drago, nevošljivi vam nismo prav nič. Boste vsaj videli, koliko zaupanja ima med kmečkim ljudstvom stranka, ki skrbi za kmeta tako, kot v Šoštanj, kjer je hotela spraviti par sto kmetov na boben.

Redl–Lipovščak. Vspričo neverjetno obzirnega postopanja vojaških oblasti napram generalnemu vohunu Redlu, ki so mu dali priložnost, da se je s samoumorom odtegnil sodbi na tem svetu, vzbujajo pozornost strogo postopanje istih činiteljev proti zaslužnemu generalnemu majorju Hrvat Lipovščaku, ki je bil, ko je dosegel že s 40. letom čin generala in veljal za izredno sposobnega častnika, nenadoma umirovljen. Zakaj? General Lipovščak je bil dodeljen glavnemu štabu armadnega poveljstva v Sarajevu ter je imel nadzorovati tudi čete ob srbski meji, in poročati o gibanju srbske vojske. Dočim sta bila armadno poveljstvo in generalni štab poučena, da je Srbija ob meji združila mnogo vojaštva, je general Lipovščak na podlagi lastnega opazovanja poročal, da to ni res, ter se izrazil, da naši ukrepi ob srbski meji niso bili potrebni. Predstojniki pa se na njegovo strokovno mnenje niso kar nič ozrli. Nato je

Lipovščak kabinetni pisarni cesarjevi sami poročal o resničnem položaju na srbski meji; v zahvalo za to, da je storil svojo vojaško dolžnost, je dobil — plavo polo. Ni pač zastopil naše modre zunanje politike! V tej čudni zadevi bi malo luči prav nič ne škodovalo. „Tagespošta“ poroča iz Dunaja, da je bil Lipovščak vpokojen, ker je težko zbolel. Ko ozdravi, bo zopet reaktiviran.

60 novih profesorskih mest na srednjih šolah. Državni proračun za leto 1913 izkazuje za avstrijske srednje šole 76 novih učnih mest. Med temi jih je 34 na čeških zavodih.

Razredna loterija je dosegla nepričakovan uspeh. Razpisanih je samo 100.000 srečk, došlo je pa že nad 1000 ponudb o razprodaji približno 330.000 srečk.

Štajersko.

Mariborske novice.

Podružnici Slovenske Straže v Mariboru (v mestu in pri Sv. Magdaleni) priredita v nedeljo, 6. julija, ob 3. uri popoldne, na vrtu gostilne Krajne v Radvanju ljudsko veselico. Spored obsega petje, godbo, javno telovadbo in razne ljudske zabave. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 30 vinarjev za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v nedeljo, dne 13. julija. Slovenci in Slovenke iz Maribora in okolice, prihitite v nedeljo, dne 6. julija, v obilnem številu v Radvanje.

Za Slovensko Stražo je daroval mariborski svečar gospod Fran Duhek po mariborski podružnici 50 K. Ob tej priliki gospoda Duheka, ki je vrl katoliško misleč mož, toplo priporočamo. Zlasti častiti župni uradi naj se pridno poslužujejo pri naročilih te tvrdke.

„**Marburgerca**“ je seveda tudi vsa iz sebe, ker avstrijski parlament ni šel med Viljemove gratulante. V večerajšnji številki napada radi tega divje dr. Korošca in dr. Verstovška, ter ne priznaša tudi dr. Sylvestru. Da bi bolj vleklo, je celo iztrgala par stavkov iz zadnjega dr. Verstovškovega govora, ki ga priobčujemo na drugem mestu in jih je porabila v denunciatorične svrhe. Prav kavalirsko to ni in kulturnega, naroda tudi ne posebno vredno, toda v boju proti nam Slovincem ne poznajo Nemci nikakih ozirov. Da bi nas ugonobili, to je njihova želja, in sredstev pri tem ne izbirajo.

Saj se poznamo. Ker se parlament ni hotel vdinjati Viljemu in njegovi politiki ter je proti njej celo tiho, a vspešno remonstriral, ga imenuje „Marburgerca“: „Ein Parlament des Elends.“ Seveda, če bi bil avstrijski parlament odmeval protihabsburških klicev: hoch Hohenzollern! bi ga proslavljala.

C. kr. gimnazija v Mariboru.

(Sprejem v 1. razred.)

O sprejetju učencev v prvi razred z nemškim in slovenskim učnim jezikom za šolsko leto 1913–14, se naznanja sledeče:

Vpisovalo se bo za prvi razred v poletnem roku: v nedeljo, dne 29. junija, v jesenskem roku pa dne 16. septembra, vsakokrat od 9. do 12. ure, v gimnazijski veži. Ob teh dneh naj učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov, ali pa po pošti, predložijo sledeča izkazila: 1. Krstni ali rojstni list, s katerim učenec dokaže, da je deseto leto že končal, ali da ga bo končal še v letu 1913. 2. Zadnje šolsko spričevalo kot dokaz dosežanje ljudskošolske izobrazbe. — NB. Na prepozne prijave se ne bo oziralo.

Sprejemni izpiti se vrše: 1. V poletnem roku dne 5. julija od 10. do 12. ure dopoldne pismeno, od 2. ure dalje ustmeno. 2. V jesenskem roku dne 17. septembra ob istih urah. NB. Učenci morajo priti točno ob napovedanih urah.

Opombe: 1. Vspeli izpiti se pove še istega dne. 2. Prepovedano je, istovrstni sprejemni izpit ponavljati bodisi na istem ali na drugem zavodu. 3. Učenci, ki so bili v juliju sprejeti, naj se zglase še le dne 18. septembra pri slovesni otvoritvi šolski maši.

Pri sprejemnem izpitu se zahteva: 1. Iz veroznanstva toliko znanja, kolikor si ga more učenec pridobiti v prvih štirih tečajih ljudske šole. 2. V učnem jeziku (nemškem in slovenskem) spretnost v čitanju in pisanju, znanje početnih naukov iz oblikoslovja, spretnost v analizi prosto razširjenih stavkov, praktično znanje pravopisnih pravil. 3. V računstvu izvežbanost v štirih osnovnih računskih načinih s celimi števili.

Pristojbine: Vsak na novo sprejeti učenec plača prvega šolskega dne, to je dne 20. septembra, skupne pristojbine 8 K 40 h.

Ptujske novice.

Krčevinsko bralno društvo priredi s sodelovanjem Dekliške zveze v nedeljo, dne 22. t. m., v gostilniških prostorih gospoda Potočnika v Krčevini veselico s sledečim sporedom: 1. Petje. 2. Šaljivi prizori. 3. Gledališka igra „Marijin otrok.“ Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnina: sedeži po 80 vin. in 50 vin., stojišča 30 vin. Zavedni Slovenci iz Ptujja in okolice, pridite! — Odbor.

Umrli je na Ptuj dne 18. t. m. gospod Franc Božič, okrajni gozdar, po dolgi in mučni bolezni.

Ker je že pred štirimi leti umrla tudi njegova žena, zapušča tri nedorasle otroke sirote. Naj v miru počiva!

Šolsko leto na ptujskih ljudskih in meščanskih šolah se letos konča že dne 21. junija in sicer zaradi škrlatice, katera še vedno ni ponehala.

Celjske novice.

Slovenskim rodoljubom! Gospod profesor Anton Rabuza iz Celja nam piše: Z ozirom na notico, objavljeno v petkovi številki našega lista pod naslovom „Slovenskim rodoljubom“, v kateri prosi Podp. društvo za slovenske visokošolce v Gradcu podpore in trka na vrata usmiljenja, hvaležnosti, darežljive požrtvovalnosti za bedno našo visokošolsko mladino, Vas prosim, da bi še enkrat dodatno k omenjeni notici objavili, da je podpisani, zaprosen od omenjenega podpornega društva, prevzel za Celje in bližnjo ter tudi daljno okolico pobiranje darov, da osredotoči, olajša in oživi pošiljanje darov za omenjeno dobrodelno društvo. Naj bi torej vsi, kdorkoli, kadarkoli in kjerkoli čuti nagnenje, darovati kaj za slov. visokošolce, ob katerikoli priložnosti stopil do podpisane in mu izročil dar, kakoršnegakoli zmore. Da je podpisani izbral tako pot nabiranja, je vzrok to, da človek nikdar ne ve, pride li z nabiralno polo v dobri ali slabi uri. Darovi, tudi najmanjši, od časa do časa nabrani in poslani podpornemu društvu v Gradec, se bodo od istega hvaležno kvitirali in objavili v letnem društvenem poročilu.

Ljutomerske novice.

Realka. Tukajšnja realka ne bo imela nekaj tednov pouka, ker je zbolel realni učitelj, gospod Iv. Kryl in se zdravi v radgonski bolnišnici. Želimo blagemu gospodu, da prav kmalu ozdravi!

Ljutomer. V nedeljo, dne 15. t. m., se je videle na dirkališču pri Ljutomeru lepo število jahačev, ki so pogumno sedeli na čilih konjičkih. Lep prizor. Krasno je bilo gledati, kako so naši vrli domačini brzdale svoje divne konje. Držali so se v vrsti moč tik moža, kakor najbolj izurjeni huzarji. Slava in čast takim domačinom! Vadili so se za nastop pri veliki slavnosti povodom otvoritve žrebentjaka na Cvenu pri Ljutomeru dne 13. julija t. l. Prihodnjo in zadnjo vajo pred slavnostjo imajo jahači na Petrovo, to je dne 29. junija, ob 3. uri popoldne, na dirkališču. Pri slavnosti bodo jahači jahali v narodni noši. Kakor kaže, bo ta slavnost nekaj izvanredno lepega. Pridite torej v obilem številu, posebno kdor le more z opletanim vozičkom, k slavnosti dne 13. julija. Zbirališče ob 8. uri zjutraj na kolodvoru pri Ljutomeru.

Naše županstvo skrbi v trgu bore malo za red in mir. Morda mu ni znano, da imajo naši nasprotni gostilničarji svoje gostilne večkrat čez policijsko uro odprte. Kar se je pa pred kratkim zgodilo že po polnoči v odprti verandi Herndlove gostilne na glavnem trgu, presega vse meje. Najbolj so takrat motili nočni mir neki imenitni gospodje, med katerimi je bilo tudi več gospodov uradnikov, ki imajo v prvi vrsti nalogo, skrbeti za javni mir in red. Prebivalci glavnega trga prosijo, da jih v bodoče ne motijo v spanju, kajti vsi nismo tako srečni, da bi zamogli zjutraj „dolgo potegniti.“ Občinski redar je sicer storil svojo dolžnost, a trčil je na hud odpor. Le tako naprej, gospodje, z lepim vzgledom. Drugič pa prosimo nekaj manj „rajžiharja“ pri gospodu županu.

Naš gospod župan da sedaj po naših glavnih ulicah pridno škropiti; tej milosti pa žal niso vredne stranske ulice. Kako pa to? Če nismo deležni te dobrote vsi davkoplačevalci, potem naj si občina raje prihrani stroške.

Trboveljske novice.

Gasilno društvo. Pretečeno nedeljo, dne 15. t. m., je imelo naše gasilno društvo Florijanovo veselico, katera se pa je, če prav je bilo tako krasno vreme, ponesrečila. Ne bomo sicer kritikovali na dolgo, ampak napraviti hočemo samo nekoliko opazk. Ko je bila slična slavnost požarne brambbe po drugod, recimo na Dolu pri Hrastniku itd., je bilo dopoldne cerkveno opravilo. V Trbovljah je pa opustila liberalna požarna bramba sv. mašo, no in ljudstvo je pa opustilo veselico. Na veselici pri Spancu pod starodavno lipo je delal največ zabave dobro znani liberalni čevljar Kukenberg, ki so se ga pa ljudje kmalu naveličali in so zapustili prostore; res lepa inteligenca je v tej požarni brambi. Kakor je slišati, ne bo več dolgo pozdrav: „Na pomoč!“, ampak „Gut Schlauch!“ Obžalovanja vredni so naši trbovljski „purgarji“, ker s svojo gnilo liberalno stranko toliko trpijo, pa socijaldemokrati jih bodo že itak podvezili pod koš.

Samoumor. V torek, dne 17. t. m., ravno opoldan, se je ustrelil z revolverjem bivši zidar pri rudniku Ivan Pešl. Bolehal je že zelo dolgo časa in si je bržčas vsled tega, ker je razvidel, da ne bo več okrevale, vzel sam življenje.

Kmetje se vprašujejo, kaj misli občina s pikl-havbo, ki jo stavi na zvonik. Ako so si že omislili trboveljski purgarji, da streha na zvoniku ne sme biti, kakor je bila poprej, naj bi jo bili vsaj olepsali, a spremenili so jo v tako pikl-havbo. Ali je to moderno? Ne vemo pa tudi, kaj naši purgarji sedaj premišlujejo: že en mesec je ta pikl-havba vedno enaka. Dela se prav tako, kakor so stavili nekaj

babilonski stolp, da so se jim nazađnje jeziki zmešali. Kmetje, kam ste prišli, vaša beseda ne velja nič več? Ali vaša potrpežljivost res vse prenese?

Drugi kraji.

Sv. Peter niže Maribora. V nedeljo, dne 22. t. m., popoldne po večernicah, vprizore pri nas mariborski diletantje (člani Marijine družbe) igrokaz v 3 dejanjih: „Don Fernando, strah Asturije.“ Pridite v obilnem številu!

Ruše. Kakor vsako leto, tako se vrši tudi letos na Smolniku velik cerkven šoh in sicer tisto nedeljo po Petrovem, to je dne 6. julija. Domačini in prijatelji lepega Pohorja, pred vsem še Smolnika, bodo gotovo prišli v obilnem številu! Kakor so nam že obljubili, pridejo prijatelji udani smolniški cerkvi, v obilnem številu. Kumenčani se bodo postavili, kakor vsako leto, a tudi drugi ne bodo zaostali. Vemo, da bo prav prijetno. Cerkevna slavnost bo kakor že običajno, le streljanje bo izostalo vsled zadnjih dogodkov v naši župniji, ali jasneje povedano: vsled žandarjev!

Marenberg. Dne 22. junija, ob pol 10. uri popoldne, se vrši tukaj blagoslovljanje nove zastave mladeniške Marijine družbe. Pridiguje organizator mladine, velečastiti gospod dr. Hohnjec iz Maribora. Popoldne pa gremo na Remšnik k skupnemu sestanku mladeniških zvez iz Dravske doline.

Cirkovce. V nedeljo, dne 29. t. m., prirede katoliški rokodelski pomočniki v Mariboru k nam izlet in vprizore ob tej priliki burko v dveh dejanjih „Trije tički.“ Predstava se vrši popoldne po večernicah v hranilničnih prostorih.

Slov. Bistrica. Kakor znano, je na zadnjem občnem zboru podružnic Südmarke in Schulvereina nastopil kot slavnostni govornik katehet Almer iz Velikovca na Koroškem ter zbranim poslinemcem, ki so prišli na to zborovanje od blizu in daleč, naslikal na steno tako velikega slovanskega zmaja, da so še drugi dan iz strahu pred njim vsi zbegani letali po Slov. Bistrici. Na tem zborovanju se je odlikoval tudi advokat dr. Janeschitz (recte Janežič), ne morda zaradi svojega govorniškega talenta, ampak zaradi tega, ker je zbranim zborovalcem strogo zabijal, da ne smejo nesti nikakega vinarja v kako slovensko trgovino, gostilno ali delavnico. Te besede poslinemškega advokata, ki se redi največ pri slovenski mizi, so tembolj zanimive, ker dr. Janežič v svoji pisarni kaj rad sprejema slovenske stranke, ki mu prinašajo rumenjake. Kaj bi se zgodilo in kaj bi rekel dr. Janežič, ako bi se njegovega nauka držali tudi slovenski kmetje?!? Kaj bi se zgodilo z dr. Janežičem, ako bi slovenski kmetje njegovo pisarno dosledno bojkotirali?? Pripomniti moramo, da je ravno dr. Janežič vođa najbolj nestrpne nemške politike v Slov. Bistrici in da ima ravno on na svoji vesti marsikaterega c. kr. uradnika, katerega je vpregel v poslinemško politiko.

Ormož. Naša mestna občina je v nedeljo, dne 15. t. m., dala razglasiti, da je prepovedano, na ta dan hoditi po mestu v narodnih krojih in sicer zato, da se ne žali narodnega čuta ormoških miroljubnih Nemcev. Konečno pa so Nemci prišli do prepričanja, da bi bilo za javnost še slabše, ako bi vstrajali pri tem, naj se posamezniki na cesti slačijo in hodijo v adamovem kostumu skozi mesto in dovolili so to, kar so poprej prepovedali. Slava jim! Njihova modrost naj živi!

Mala Nedelja. Čebelarška podružnica priredi v nedeljo, dne 29. t. m., popoldne ob 3. uri, pri čebelnjaku gospoda Jožefa Znidariča v Drakoveh, poučno predavanje in praktično razkazovanje čebelarških opravil. Predava g. Jurančič.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tukajšnje bralno društvo priredi v nedeljo, dne 22. junija, veselico z dvema gledališkima predstavama: „V tem znamenju boš zmagal“ in „Zakleta soba pri zlati goski.“ Sodeluje domači pevski in tamburaški zbor.

Sv. Jurij ob južni železnici. V nedeljo, dne 29. junija, popoldne po večernicah, se vrši občni zbor Dekliške zveze v Katoliškem domu. Govori Pepica Senica. Osnuje se dekanijski odbor. Povabljeni so mladenke cele dekanije in sosednih župnij. Pozno sv. opravilo je pri Sv. Ahacu tik Grobelnega; od 10. vlaka se še prav pride, ker je najprej velika procesija.

Sv. Ema. Katoliško slovensko izobraževalno društvo pri Sv. Emi naznanja, da bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 22. t. m., po rani sv. maši, v društvenih prostorih v kaplaniji in sicer po sledečem vspredu: 1. Poročilo odbora in revizorjev. 2. Volitev odbora. 3. Slavnosten govor g. dr. Ogrizeka. 4. Slučajnosti. — Odbor.

Imeno pri Podčetrtku. V nedeljo, dne 29. jun., ob 3. uri popoldne, se vrši v Imenu pri Podčetrtku v gostilni gospoda Matevža Pajka šoh S. K. Z. Vabljeni so tudi naši pristaši iz Olimjega, Sv. Eme in Buč. Gospod Pišek bo razpravljal o osebnih dohodnini in o načinu, kako se napravi rekurz, dr. Jančič pa o političnem položaju.

Žetale. Čebelarška podružnica za rogaški okraj priredi v nedeljo, dne 22. junija, ob 3. uri popoldne, poučni šoh pri čebelnjaku gospoda Mikoliča v Žetalah. Predavat pride gospod potovalni učitelj Jurančič.

Šoštanj. Glede ozdravljenja razmer v tukajšnji posojilnici se lahko danes poroča, da je stvar v

najboljšem tiru: po posredovanju našega delavnega poslanca dr. Verstovška začela se je vlada zanimati za popolno rešitev in ukazala, da se naj takoj sestavi odbor ad hoc, v katerem bodo sodelovali gospod okrajni glavar slovenjgraški, duhovni svetnik in župnik šmiheljski Atteneder, kaplan Krošelj in drugi. Nevarnost, da bi moral zavod napovedati že konkurz in s tem potegniti visoko število nedolžnih kmečkih žrtv v polom, je tedaj popolnoma odpravljena in so bili vsi poskusi našega novega luteranskega advokata Petrička, kateri je kmete opetovano in javno strašil, vložil po možnosti tožbe in zvršilne prošnje, brezvspešni. Ako smo danes tako daleč, se imamo za to zahvaliti edinole požrtvovalnosti in delavnosti našega delavnega poslanca, kojemu njegov trud za naš okraj gotovo ne bo pozabljen.

Staritrg. Zaradi birme v nedeljo, dne 22. jun. v Staremtrgu ne bo shoda J. S. Z. Kdaj da bo, se pravočasno naznani.

Škale. Bralno društvo priredi v nedeljo, dne 22. t. m., ob 3. uri popoldne dve gledališki predstavi: „Izgubljen sin“ in „Smrt pravičnega.“ Pridite obilo!

Brežice. Minulo nedeljo popoldne sta v Narodnem domu priredila lep koncert krški salonski orkester ter tukajšnji čitalniški mešani zbor pod vodstvom častitega gospoda dekana Mešička. Prireditvev je zelo dobro uspela ter je nudila dokaj zares umetniškega užitka, kakor se nam tu poredko nudi. Gospod iur. Juvan je s svojim lepim tenorjem zapel tudi več novejših samospenov, s katerimi je očaral poslušalstvo. — Naj bi se podobni koncerti pogostje prirejali, bi bila sedaj naša iskrena želja!

Brežice. V nedeljo, dne 29. junija, se vrši ob 3. uri popoldne pri gospodu županu Zorko shod J. S. Z. Poročat pride gospod Vekoslav Zajc.

Dr. Aignerju, gostobesednemu, a plitvemu protilurškemu gromovniku, se je godilo v Gradcu še slabše, kot v Mariboru. Tam so nastopili kar štirje protigovorniki — jezuit Camelli, dr. Puchas, dr. Ude in neki Francoz — ki so neusmiljeno razkrili celo neznanstvenost in hujskaštvo bavarskega zdravnikarja. Par sto schönerejanskih kričakov, ki so nepristopni za pametno besedo, mu je seveda kljub temu pritrjevalo. Značilno je, da mož, ki je očital Lurdu „kšeft“, tudi v Gradcu ni pozabil na-se. V Mariboru je bila vstopnina 20 vinarijev; v Gradcu je bila vstopnina prepovedana, zato so pa pobirali med občinstvom in nabirali so z nekakimi — cerkvenimi puščicami. Ne motimo se, če trdimo, da temu dr. Aignerju njegovo protilurško ropotanje — nese. Bog ne daj, da bi mu pa kdo radi tega očital „kšeft“, to je gol — idealizem. Iz Gradca je šel dr. Aigner v Ljubno. Tam mu ni ugovarjal nihče, smejali pa so se mu, ko je v začetku pravil, da je „bil v nekem malem kraju na Bavarskem zdravnik, a mu je nekega lepega dne odšlo 14 do 16 pacientov v Lurdu.“ O njegovih zdravniških zmožnostih so imeli gotovo — prav čudno mnenje.

Razgled po svetu.

Mrtvo morje gineva, tako se čuje, ker Jordaneve pritoke močno izrabljajo za namakanje na novo obdelanih obrežnih pokrajin in ker voda vsled vročine močno izhlapeva.

Beduinski deček general. Poveljnika kraljevske ogrske žrebčarne v Babilni, generalnega majorja Mihaela Fadlallaha el Hedada, je cesar na lastno prošnjo vpokojil. Vpokojeni generalni major je napravil v naši armadi izredno karijero. Ko se je leta 1857 nahajala v Arabiji avstrijska komisija za nakup konj pod poveljstvom polkovnika Brudermana, je polkovnika spremljal od oaze do oaze neki živahen arabski deček, ki se je polkovnika tako oklenil, da se ni hotel ločiti od njega in ga je prosil, da naj ga vzame s seboj. Polkovnik je dečka leta 1843 v Beitsabi v Siriji rojenega Mihaela Fadlallaha, res vzal seboj, ga v Babilni poslal v šolo in ga skrbno vzgojil za krepkega častnika naše kavalarije. Fadlallah el Hedads se je razumel tako izborno na konje, da so ga takoj prideli k žrebčarskemu oddelku, kamor pridele le najboljše kavalarijske častnike. Priprosti arabski deček Mihael Fadlallah el Hadad je bil za svoje zasluge večkrat odlikovan in je postal general.

Oderuško nakupičevanje blaga. Iz Pariza poročajo, da je dognala preiskava, ki se je vršila na ovadbo senatorja in tovarnarja za čokolado Meunierja zaradi oderuških špekulacij na pariški borzi v jeseni leta 1912, da je nakupil in nakupičil tovarniški ravnatelj Normand koncem meseca septembra leta 1912 približno 380.000 žaklijev sladkorja. Preiskovalni sodnik je obvestil po dovršeni preiskavi tega Normanda, da se je dvignila proti njemu obtožba zaradi prepovedanega oderuškega nakupičevanja blaga.

Polet avijatika Brindejona iz Peterburga v Pariz. Avijatik Brindejone, ki je pred par dnevi napravil senzacijonelni polet Pariz—Varšava v enem dnevu, je v Varšavi izjavil, da se bo tudi iz Peterburga v Pariz vrnil po zraku in sicer poleti čez Moskvo ali pa čez Škandinavijo.

Bonbonijera. Na dunajskem dvoru imajo že od nekdaj navado, da dobivajo po dvornih pojedinah gostje lepe spomine. So to lepe bonbonijere, ki so na-

ložene na mizi v sosedni sobi in jih dobivajo gostje pri odhodu v spomin za svoje otroke. Pred nedavnim časom se je nekemu generalu prigodila nesreča, da za njega ni ostala niti ena bonbonijera. Kakor hitro pa so ostali gostje opazili to, so mu nekateri odstopili del svojega plena, da bi mogel tudi general prinesiti spomin svojim potomcem. Med tem je pa že prišel cesar v dvorano ter je hotel izvedeti, kako številno rodbino ima general: „No, koliko jih pa imate, general?“ General, nekoliko zmešan, je mislil, da ga vladar povprašuje po bonbonijerah, ter je jecljal odgovoril: „Tri, veličanstvo. Eno od ekscelence Kroatina, eno od ekscelence Berchtolda, eno pa od grofa Paara.“ Cesar ga je začuden pogledal, zmajal z glavo ter tiho vzdihnil: „To slišim lepe stvari...!“

Zrakoplovni teden v Aspernu. Na zrakoplovnem tekmovalnem metingu v Aspernu pri Dunaju je dosegel avstrijski pilot Illner z dvema pasazirjema visočinski rekord. Vspnel se je v višočino — 5010 metrov!

Kako bodo izročali posehmal hudodelce, pobegle v Ameriko? Občeznomo utegne biti, da so se sodišča dozđaj zelo trudila, da so ustavila hudodelce, pobegle v Ameriko, že na potu, oziroma, predno so se izkrcali v Združenih državah. Če je bilo pa le mogoče, so dosegli, da so ameriške oblasti zabranile takemu zasledovancu izkrcanje, to pa zato, ker se veroameriške Združene države le nerade izročajo hudodelce in le zaradi prav majhnega števila imenoma naštetih hudodelstev. Radi pretežne večine hudodelstev se hudodelca sploh ne izroča. Pa tudi v tistih slučajih, v katerih je izročitev zakonito dovoljena, jo je le težko izposlovati, ker je treba že preje krivcu vso krivdo dokazati. Izročitev iz Združenih držav je pa tudi silno draga. Znano je, da je pred več leti umoril neki Frančič iz Rateža svojo ženo. Posrečilo se mu je, pobegniti v Združene države, kjer pa niso dovolili izročitve. Frančič je pisaril sodišču, o-rožnikom in državnemu pravdnistvu iz Amerike, naj ga vendar kaznujejo. Norčeval se je iz oblasti, pa izročitve ni bilo mogoče doseči. Po neprevidnosti pa se je Frančič nekaj pregrešil proti ameriškim postavam, zato so ga izgnali iz Amerike. Ta ugodni trenutek je sodnija porabila in ga je dala prijeti, ko je stopil na evropska tla. Od tod je izročitev lahko doseči. Od tedaj skušajo doseči avstrijske sodnije, da se dotičnega hudodelca sicer ne izroči, ampak izžene iz Amerike. Amerikanske oblasti pa ne izganjajo le tistih, ki so se pregrešili zoper tamošnje postave, marveč tudi take, katerim se glasom § 2 zakona z dne 20. februarja 1907 zabranjuje izkrcanje v Ameriko. Po tej določbi se ne smejo izkrcati osebe, ki so bile obsojene zaradi hudodelstva, ki se kaznuje z do smrtne ječe ali smrtjo, ali ki so bile zaradi hudodelstva, oziroma pregreška, ki kaže, da je storilec moralno pokvarjen, obsojene ali vsaj osumljene; nadalje take osebe, ki žive v mnogoženstvu (mногоmožtvu), ali ki priznavajo mnogoženstvo dopustnim, dalje anarhisti, ali take osebe, ki zagovarjajo teorijo nasilnih državnih preobratov, v katerikoli državi, dalje oni, ki so izvršili ali vsaj zagovarjajo umor javnega nastavljenca, dalje ženske, ki se pečajo s prostitutcijo, ki imajo od prostitutcije dobiček in ki pridejo v Združene države zaradi prostitutcije, ali iz kakega drugega nemoralnega namena. Take osebe se torej v Ameriki sploh ne smejo izkrcati. Če so se pa vendarle izkrcale, ker tamošnjim oblastim zakonit zadržek ni bil znan ob času izkrcanja, tedaj se taka oseba izžene (deportira) iz Združenih držav, če ni preteklo od časa izkrcanja več nego tri leta. Na podlagi določb §§ 20 in 21 zakona Združenih držav z dne 20. februarja 1907 primejo tako osebo in jo odženejo v tisto deželo, odkoder je prišla, torej v Evropo in sicer na stroške tistega, ki je pripravil tako osebo, da se je preselila v Ameriko, ali ji je pri tem vsaj pomagala. Vživela pa se je pri izselnih uradih praksa, da se ne pusti nikomu izkrcati se, kogar zasleduje kaka oblast zaradi kakoršnegakoli hudodelstva ali pregreška in seveda tudi vse take osebe izžene v treh letih po izkrcanju. Odsihmal bodo naše oblasti kratkomalo obvestile avstrijskega konzula, da zasledujejo tega in tega zaradi tega ali onega kaznjivega dejanja. Konzul bo naznanil to izseljeniškem uradu, ki bo izgnal tako osebo, če še ni tri leta v Ameriki, nazaj v Evropo. Ko se bo dotičnik izkrcal v Evropi, ga bodo pa že varno prijeli varnostni organi, ki mu bodo uljudno naznanili, da se vrše pogajanja zaradi njegove izročitve in ga bodo odvedli na varno, dokler se ne zvrše pogajanja. Na ta način bodo dobili marsikateroga pticka, ki bi se jim bil sicer smejal v pest.

Tisoč kron za deset minut zračne vožnje. Baron Alfonz Rothschild je plačal pilotu Chevliardu 1000 K za deset minut zračne vožnje. Vzdignil se je 700 metrov visoko.

Potres v Bolgariji. Potres, ki je bil pretečeno soboto v Bolgariji, je imel naravnost katastrofalne posledice. Ponesrečilo se je okrog 300 ljudi. Škoda na poslopjih je neizmerna. Mesta Tŕrnovo, Leskovec, Gorje-Jŕrhovica, kakor tudi več vasi in naselbin so skoraj docela porušena. V Tŕrnovi se je podrla ondotno gimnazijsko poslopje. Pod razvalinami je našlo smrt več učiteljev in učencev, ker je bil potres predpoldne, ko se je vršil v šolah pouk. Utrgalo se je več mogočnih skal in nastalo je mnogo izvirov plina. V Leskovcu je zgorela norišnica. Turški vjetniki so se z vso vmeno udeleževali rešilne akcije.

Vlada grozna beda, katero še povečuje mrz, deževje in pomanjkanje živeža.

Bojazen pred vohunstvom. Častniki nekega polka v Sarajevu so opazili, da nosi neki rezervist, ki služi že delj časa v polku, vsak drugi dan na pošto večji ali manjši zavoj. Vsled tega so sumili, da so morda prišli na sled vphunu, tatu ali podobnemu in nekega dne je čakala vojaka pred pošto cela vojaška komisija, z majorjem in stotnikom na čelu. Ko so mu bili zavoj vzeli in odprli, so na svoje začudenje našli v njem — skorje komisa, koščke mesa in pa 12 vinarjev. Vse to si je bil vojak prihranil od ust, pobiral pa je tudi ostanke hrane svojih tovarišev in to je redno pošiljal svoji ženi in otrokom. Ta dogodek je častnike globoko pretresel. Zbrali so nekaj denarja in ga poslali rezervistovi ženi. Zdaj pa zopet novi križi in težave. Žena se je zelo razburila, kako bi ji mogel mož poslati tolikajšnjo svoto, a rezervist sam pa na njeno pismo tudi ni vedel, pri čem da je. Šel je na pošto, kjer pa ni mogel zvedeti, kdo je denar poslal. Ker se je bal, da bi ga ne okrivili tatvine, se je podal k stotniku, ki ga je pa pomiril in mu rekel, naj le gre zopet k svoji stotnji. Čez nekaj dni so tega revnega rezervista spustili domov.

Zopet nameravan napad na profesorja. „Slovo Polskie“ poroča: 13letni gimnazijec Štefan Zemlanski na rusinski gimnaziji v Lvovu je nameraval z revolverjem ustreliti profesorja M. Siemskiego; svoj načrt je pa izdal součencu Arturju Siessu, kateremu je dal tudi revolver spraviti. Siessa je pa pekla vest in je o nameravanem napadu obvestil profesorja, vsled česar se je napad preprečil.

200 učiteljskih imajo na Pruskem; tekem zadnjega desetletja je poskočilo število učiteljskih semenišč od 132 do 200. Koncem leta 1911 so imeli 182 semenišč za učiteljske kandidate in 18 za učiteljske kandidatke. Da bi se dosegla ožja zveza semenišč z ljudsko šolo, znanosti z življenjem, so poverili lani učiteljskim ravnateljem nadzorstvo čez nekaj ljudskih šol v okolišču pripravnice. Ker se jim je s tem namnožilo delo, so jim za čas odsotnosti prideleni prorektorji.

Redlova zapuščina. Vojaška in civilna sodna komisija sta zadnje dni urejale Redlovo zapuščino. Pred vsem je komisija izločila stvari, ki so last erarja. Tako so izročili kornemu poveljstvu bogato knjižnico vojaških znanstvenih knjig in mnogo rezervatnih predmetov. Zasebno premoženje Redla obstoji iz pohištva, avtomobila in treh konj, ki so jih prodali za 1500 K. V gotovini so našli 15.000 K. In dunajska vojaška komisija ima baje tudi Redlovo oporoko. V oporoki je določil Redl za svojega slugo Jožefa znatno svoto, bratom in sestram je zapustil od ostalega premoženja enake deleže.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborna izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Književnost in umetnost.

Glasbena Matica v Ljubljani javlja tem potom svojim članom, da so društvenikom namenjene muzikalije za leto 1912-1913 izšle ravno kar v tisku. — Društveniki dobijo letos za članarino 6 K dva zvezka slovenskih izvirnih muzikalij. Prvi zvezek obsega na 19 tiskanih straneh jako lepe tri samospelve za sopran s spremljevanjem klavirja, ki jih je zložil Oskar Dev: Pastirica, Kanglica, Snegulčica. Drugi zvezek, ki je namenjen slovenskim mladim goslarjem, ima pa na 11 straneh „Album 25 slovenskih narodnih“, za gosli prirejenih pesmi s spremljevanjem klavirja. Delo sta priredila violinska učitelja Ziga Polašek in Josip Vedral. Partituri drugega zvezka je priložen tudi violinski glas za igralca. Cena za Devove samospelve znaša za nečlane 5 K, za Album 25 pesmi za gosli pa 3 K, posamezni violinski glasovi se še posebej dobivajo po 30 vin. Kdor pa pristopi kot član k Glasbeni Matici, dobi oba zvezka za članarino 6 K. Razpošiljanje muzikalij dosedanjim članom se te dni prične; ljubljanskim članom seveda po društvenem slugi, izvenljubljanskim pa po poverjenikih v kraje, kjer obstoje, kjer pa poverjenikov ni, na osebni naslov po pošti. Za leto 1913-1914 se nameravajo izdati „Zlata kanglica“ dr. A. Schwaba, „Slovenske koroške narodne pesmi“, ki jih je nabral gospod Zdravko Švikaršič, in še druge muzikalije, o katerih bo odbor Glasbene Matice v kratkem sklepal. Odbor Glasbene Matice prosi, da ostanejo vsi dosedanjí člani društvu zvesti, vabi pa glasboljubne Slovence sploh, da pristopijo k Glasbeni Matici kot podporni člani. Prijave se pošiljajo Glasbeni Matici lahko po dopisnici.

Umetniška razstava v Ljubljani. Slovenski umetniki so zopet odprli svoj umetniški hram in po-

vabili občinstvo, da si ogleda slovenske umetnine. V Jakopičevem paviljonu v Lattermannovem drevoredu so razpostavili javno svoja dela sledeči slovenski gospodje umetniki: Franke Ivan Ljubljana, Rudolf Gašperin Devin, Gerbič Hugo Viktor Ljubljana, Fr. Klemenčič Koseze, Koželj Maks Kamnik, Krega R. Ljubljana, Magolič Srečko star. Ljubljana, Mysz K. Bled, Poljšak Lojze Kanal, Ropret F. Bled, Sternen Matej Ljubljana, Zupan Fran Vrhnik, Vavpotič Iv. Ljubljana, Berneker Fr. Dunaj, Burja Martin Ljubljana, Dolinar Lojze Ljubljana, † Grohar Ivan, Guštinčič Pavel Voloska, Jakopič Rihard Ljubljana, Jama Matija Stein ob Donavi, Napotnik Ivan Dunaj, Perharc Lojze Červinjan, Rašica Marko Ljubljana, Štefic Anton Florenca, Zajec Ivan Rim, Zupanec Anica Florenca in Zmitek Peter Ljubljana.

Kranjsko.

Na rednem obnem zboru deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani, ki se bode vršil v ponedeljek, dne 30. junija, v posvetovalnici mestnega magistrata, bode na dnevnem redu posebno važna točka, ustanovitev podružnice zavarovalnice proti nezgodam v Ljubljani in ustanovitev meščanskih šol na Kranjskem. Obe točki sta za ves obrtni stan zelo važnega pomena in želeli je, da bi se obrtniki, ki morajo imeti svoje delavce zavarovane v zavarovalnici proti nezgodam v Trstu in katerim se je že od strani zavarovalnice zgodila kakšna krivica, da se zglase pri zveznih delegatih ali pa svoje pritožbe sporoče pisмено na načelstvo zveze. Gospode delegate se pa opozori, da se polnoštevilno udeleže važnega obnema zboru.

V ponedeljek, dne 30. junija t. l., ob 11. uri dopoldne, se vrši v dvorani mestnega magistrata povodom desetletnice zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani slavnostno zborovanje. Na to zborovanje so s posebnimi vabili javljene vse obrtne zadruge na Kranjskem. Spodnjem Štajerskem, Primorskem in Goriškem. Želeli je, da se zlasti vse obrtne zadruge iz Kranjskega udeleže po svojih zastopnikih. Ob tej priliki se bode pokazala jasna slika, koliko zadrug je na Kranjskem, ki se prav nič ne zanimajo za združeno življenje in katerim je kaj za razvoj in napredek obrtnega združništva. Radi pregleda želi pa načelstvo zveze, da bi neveljanjene zadruge svoje zastopnike že vnaprej pisмено priglasile z imeni in s številom.

Čeprav je poletje suho,

morda tudi deževno, če si postal nahoden, vselej bodi zavarovan zoper zdraženje dihalnih organov. Najbolj prikladno in sigurno je, če si vzameš na potovanje par škatlic pristnih Faysovih sodenskih mineralnih pastil, tudi tedaj, če napraviš izlete v hribe. To sredstvo služi vselej izbornu. Zahtevaj vedno Faysove pristne sodenske; škatljica stane 1 K 25 vin. Posebno znamenje: Uradno potrjeno županstva v Sode nu na belem kontrolnem papirčku.

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa venčar ni vse eno, kako srajco nosite. Posebno poletu, ko se človek poti, mora paziti, da ima perilo iz zdrave tkanine in dobrega kroja. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri prvi slovenski spodnještajerski razpošiljalnici J. N. Šoštarich v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. V zalogi je vedno razno perilo, ker ima lastnik tudi izdelovalnico. — Fine srajce iz cefira stanejo 2,40, 2,80, srajce iz zelo finega blaga, pša iz pralne svile 3,20, 3,60, 4.— Kdor naroči tri komade, dobi poštne prosto, pri šestih komadih pa dobi še 10% popusta. Neugajajoče se zamenja, ali pa vrne denar.

Koroško.

Poslanec Dobernig, ali čujete? Iz Zelinja pri Velikovecu pišejo: Tu pri nas stanuje v revni bajti znani Dobernik (stric našega državnega poslanca Dobernigga), ki se je hrabro vojskoval že pod Radeckijem in na Ogrskem. Zdaj na stare dni mu prede slaba in živi od milodarov dobrih ljudi, podpira ga tudi kolikor toliko važenberška občina. In pred kratkim je šel tudi v Velikovec, da mu tam napišejo prošnjo za podporo na ministrstvo. Kaj rad pripoveduje, da je njegov nečak državni poslanec, da se še živo spominja na Potnikove v Djekšah, kjer je bila mati Doberniggova doma, o vojskah, kjer se je bojeval itd. Mi pa vprašamo: Bi ne mogel naš „nemurno delavni“ državni poslanec Dobernigg vtakniti v to zadevo svoj „germanski“ nos in izposlovati pri ministrstvu primerno podporo za svojega strica? Saj se pri vsaki priliki ponaša o mogočnih zvezah, ki jih ima s tem ali onim ministrstvom in s svojim vplivom. A naš Dobernigg ima gotovo druge skrbi. Most od Belta do Adrije, trializem in drugo mu šumi po možganih, tako da ne ostane kaj skrbi za svoje ljudi. Saj je nam tudi znano, da so skrbeli za njegovega očeta na stare dni usmiljeni bratje v Št. Vidu. Mar se sramuje svojecev, ker so bili Slovenci? Ali gre narodna napetost res že tako daleč?

Nove maše na slovenskem Koroškem. Prvo sv. mašo bodo darovali letos sledeči Slovenci: Kandiut Ciril dne 20. julija v Maloščah; pridiguje gospod Andrej Sadjak. — Malej Ignacij dne 27. julija v Šmihelu nad Pliberkom; pridiguje gospod dr. Rožman Gregor. — Zulechner Feliks dne 20. julija v Mohličah; pridiguje gospod Hribar Josip.

Razpisana je do dne 17. julija župnija Sv. Martin v Borovljah.

Samoumor starke. V Št. Vidu ob Glini je skočila v neki ribnik 82letna starka Ana Kancijanovna. Živela je že delj časa kot zasebnica, imela je precej premoženja in je poskusila že večkrat samoumor. Bila je abnormalna in je izvršila samoumor v hipni blaznosti.

Napad na cesti. Med vožnjo iz Starega dvora domov sta napadla dva neznana dečka voznika E. Gruberja. Izstrelila sta izza obcestnega grmovja več streljov iz lovske puške. Zadel ga je samo en strel in ranil Gruberja na nogi. Gruber, ki je vozil opeko, je pognal konja in utekel napadalcem.

Št. Vid v Podjuni. Vsled bolehnosti so se častiti gospod Jožef Svaton odpovedali naši župniji ter stopili s 1. majem v stalni pokoj. Pa že smo na osirotelo župnijo dobili naslednika v osebi častitega gospoda Petra Serajnika, dosejanega kanonika v Gospi Sveti. Preteklo nedeljo, dne 15. t. m. — na Vidovo — smo obhajali poleg godu cerkvenega patrona tudi vmešanje novega gospoda župnika. Povod je zbral zelo veliko ljudstva, zlasti ker prihajajo sem ta dan običajne procesije iz sosednih župnij. V krasi pridigi je razlagal častiti gospod korni vikar celovski, Fr. Smodej, stroge in požrtvovalne dolžnosti vsakega župnika, ki obstoje v učenju (na prižnici in v šoli), v podeljevanju svetih zakramentov in molitvi ter konečno v vodstvu izročene župnijske črede, ali pastirstvu na splošno. Vpletal je primerne nauke župljanom. Umeščenje je izvršil premil. gosp. prošt dobrolski Mat. Randl. Vas je s streljanjem, zastavami, slavoloki in drugim krasotičjem dostojno pozdravljala svojega sedanjega duhovnega pastirja, kateremu je tudi večje število duhovnih sobratov, deloma osebno, deloma pisмено izrazilo svoje čestitke in bratsko ljubezen. Na prav mnoga in srečna leta!

Hotel Trabesinger v Celovcu. Trd, hud boj bijejo koroški Slovenci za svoj narodni obstanek. Nemci jih hočejo na vsak način uničiti gospodarsko in narodno. A naši bratje v Korotanu se hrabro branijo. Ustanovili so si že lepo narodno gospodarsko organizacijo po deželi in tudi v mestu Celovcu vidno napredujejo. Imajo krepko razvito delavsko organizacijo, pa tudi inteligenca se zbira v svojih društvih. Središče vsega življenja koroških in celovških Slovencev pa je sedaj v slovensko-narodnem hotelu Trabesinger v Celovcu na Velikovski cesti št. 5. Hotel Trabesinger je edino slovensko narodno podjetje, ki zasluži, da ga vsi Slovenci brez razlike prav izdatno podpiramo, bodisi s svojim obiskom, bodisi da še drugim znancem in prijateljem svetujemo, da ob priliki, ko se mudijo v Celovcu, edino to narodno gostilno posečajo. Slovenci in Slovenke! Kadar torej greste v starodavni Korotan, ustavite se vselej v slovenski gostilni v hotelu Trabesinger! Tam dobite dobro postrežbo, lepe sobe po nizki ceni, izvrstno domačo kuhinjo in izborna pristna vina. V hotelu najdete tudi prijetno slovensko družbo.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancer-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idočee K 5—	
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3—
Budilke z dvojnimi zvoncem	8:50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

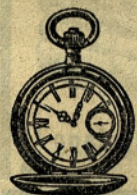
Primorsko.

Obtoženca Rozina-Finšger. Obtoženca proti njima je že vložena; zato bo porotna razprava najbrže že v predstoječem zasedanju; trajati utegne morda cel teden, ker bo pozvanih 62 prič. Predsedoval bo dvorni svetnik Cazafura; državno pravduišvo bo zastopal prvi državni pravdnik Jeglič.

Nepričakovan obisk. Dne 17. t. m. je prišel nenadoma in nepričakovano v Opatijo črnogorski prestolonaslednik princ Danilo. Njegov poset je iznenadil celo prebivalstvo, ki ga je veselo pozdravljalo. Princ Danilo se odpelje v kratkem čez Trst v Monakovo in od tod v kako letovišče v Švici, kjer ostane dva ali tri mesece.

Služba organista in cerkovnika

se takoj odda v Slovenski Bistrici. Stalna letna plača brez slučajnih dohodkov in zbirne znaša 600 K. Prošnje s priporočili župnih uradov se naj pošljejo na župnijski urad v Slov. Bistrici. 139

Za birmo!

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat.-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-—
Original omega ura	K 18-—
Kuhinjska ura	K 4-—
Budilka, niklasta	K 3-—
Poročni prstani	K 2-—
Srebrne verižice	K 2-—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Županstvo Ranca,
pošta Pesnica prodaja prav po-
ceni zelo dobro ohranjeno:
mostno tehtnico,
s katero se lahko zvaga
4000 kg. 132

Vsled družinskih razmer se na
Spodnjem Koroškem prodaja:

lepo posestvo

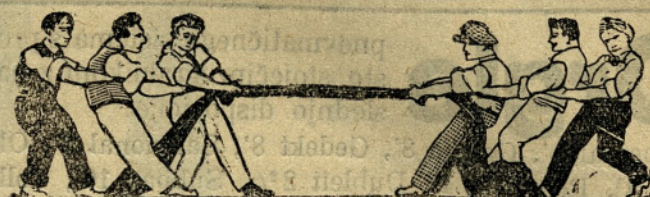
na katerem se lahko redi ka-
kih šest glav goveje živine in
par konj. Gospodarski stroji
so napravljeni na močni vodni
obrat. — Naslov iz prijaznosti
pove: Trgovina železnine „pri
zlati kosi“ J. B. Hafner, Celovec
Paradaisergasse št. 3. 133

Prevzamem vsa dela
dekoriacijske, slikarske in
pleskarske streke, katera izvr-
šujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju

Gospodska ulica 5.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in
volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovanska
razpošiljalna **R. Stermecki v Celju št. 301.**
Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštne prosto.

Franjo Duchek

svečar in medicar v Mariboru
Vikt inghof ulica

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo
bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni-
namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna!

Nizke cene!

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol,
oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, ko-
ruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke
kakor tudi petroljevske in oljate sode,
ter močnate, solne in otrobne vreče kupi
vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo
in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Cementna dela IVAN TEMERL

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita,
mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga
dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

stavbeni in strojni ključavničar, Maribor,
Brunngasse 6, tik hotela „Mohr“,

prevzame montiranja vsake vrste, ter popravila parnih stro-
jev, parnih napeljav, sesalnih napeljav, brizgaln vsake vrste,
strugarska dela iz železa in kovine. 97 Točna postrežba.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materiala
Fabriksgasse 17 (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Edina štajerska narodna steklarska

Na debelo!

trgovina

Na drobno!

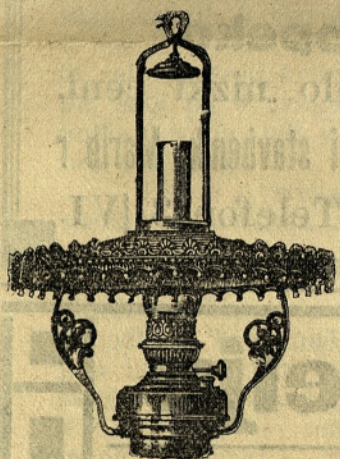
Franc Strupi, Celje

Graška cesta

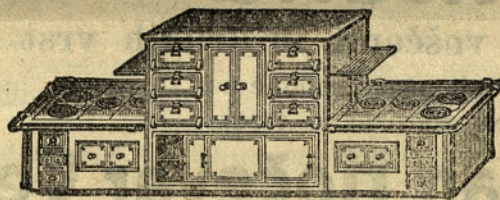
priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki
trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj
„Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki
naj se vračajo. Ceniki zastoj.“

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrbniki (Rucksäcke) v veliki
izberi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine,
papirnati krožniki, servijete.

Lampijoni, predmeti za šaljive
pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in
pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih
zvezkov in vseh tiskovin za
urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinjskih planin in
druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba,

Radi poprave hiše in prenovljenja trgovine

prodam 1 izložbeno okno s kamenitim
okvirom, 1 vrata in 3 okna z
okviri po nizki ceni. ::

Ivan Ravnika, trgovec v Celju.**Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju**

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

v lastni hiši

obrestuje hranilne
vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9
prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počezni s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Orgle

pnevmatičnega sistema s prostostojecim igralnikom z naslednjo dispozicijo:

Principal 8', Gamba 8', Gedekt 8', Salicional 8', Oktave 4', Rohrflöte 4', Dublett 2 $\frac{2}{3}$ '. Subbas 16', Collo 8', Pedalkoppel, Superoktavkoppel, Suboktavkoppel, nogavnica za crescendo in decrescendo. M. F. FF.

O se zelo po ceni prodajo.

Visokost okruva (omare) 4 m. 65 cm.
širokost 2 m. 65 cm.
globokost 1 m. 45 cm.

Orglje so postavljene že za igranje in se lahko ogledajo v izdelovalnici orgel 130

Josipa Brandl v Mariboru.

Pozor!

Naznanjam da prodam zaradi pomanjkanja prostora in prevelike zaloge 800 parov čevljev za gospode, 2000 parov za gospe ter 500 parov čevljev za otroke, nadalje vse vrste sandal, čevljev za dom ter čevljev za birmo po najnižjih cenah. Čevlje, ki so že iz mode, vendar izborne kakovosti, prodam nizko pod lastno ceno. Domače delo! Naročila od zunaj in popravila izvršujem točno in po ceni.

Stefan Strašek,

prva največja zaloga obuval v Celju, Schmidgasse št. 3.

Najboljši in najcenejši

klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

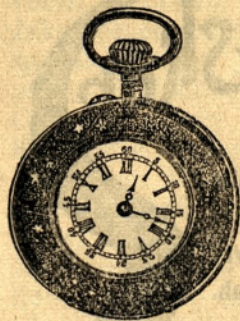
Semena

voščenih in drugih vrst sveč,

dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznanih tvrdki!

Milan Hočevar Celje

tik farne cerkve.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina

Rafael Salmič

v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ur zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastonj in poštne prosto.

Ni tisoče zahvalnih pisem sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKAR-NARJA A. THIERRY-BALSAM

edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejenj, posnemanje in prodaja kakoga drugega balsama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedesežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenza, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem želcu in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri tiganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. 12 $\frac{1}{2}$ ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekla K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-Balsam samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, ADOLF THIERRY v PREGRADI pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

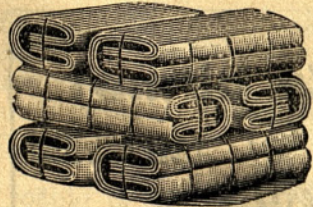
Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

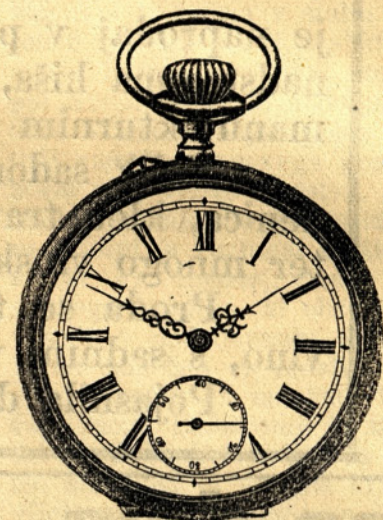
Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

URE ZA SV. BIRMO!!

repasirane s pisanim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7-—

Pristna srebr. ura ženska K 7-—

Pristna srebrna verižica K 2-—

Pristna srebrna verižica

damska K 3-40

Zlata ura K 28-—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Opekarna

v Meljskem dvoru
Maribor
(Mellinghof)

priporoča svojo na roko izdelano opeko za zidavo in dobro žgano strešno opeko

izvrstne kakovosti po zelo nizki ceni.

Julij Glaser, mestni stavbenik Maribor

Roseggergasse 16—18. Telefon 31/VI.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po

od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 $\frac{1}{2}$ 0
4 $\frac{1}{2}$ 0

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posejilnica v Mariboru

registrov. zadruga
z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 $\frac{1}{2}$ %, proti trimesečni odpovedi po 4 $\frac{3}{4}$ %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 $\frac{1}{4}$ %, na vknjižbo in poročstvo po 5 $\frac{3}{4}$ % in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica števil. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).